

Ziņojums par preču (ražotāju atbildības sistēmās iekļauto objektu) plūsmu Latvijā un rīcības plāna sagatavošana datu digitalizācijai

Rīgā, 2023

Tehniskās atsauces, dokumenta rekvizīti

Granta līguma numurs: Grant agreement number:	LIFE20 IPE/LV/000014
Akronīms: Acronym:	LIFE Waste To Resources IP; Life W2R IP (LIFE Projekts)
Pilns nosaukums: Full title:	“Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju” The Project “Waste To Resources Latvia - boosting regional sustainability and circularity”
Partneris: Partner:	Valsts vides dienests (VVD) State Environmental Service (SES)
Aktivitātes nosaukums: Name of the Action:	A6 “Sagatavošanās datu pārvaldības un kontroles kapacitātes paaugstināšanai un ražotāju paplašinātās atbildības sistēmas pilnveide” A6 Preparation for capacity building of control and data management of waste flows and extended producer responsibility systems
Nodevuma nosaukums projektā: Title of deliverable in the project:	Ziņojums par preču (ražotāju atbildības sistēmās iekļauto objektu) plūsmu Latvijā un rīcības plāna sagatavošana datu digitalizācijai Assessment report on existing flows of goods in Latvia and action plan for data digitisation
Dokumenta veids: Document type:	Ziņojums Report
Autori: Authors:	Dace Jansone-Vēvere, Atis Treijs
Izplatīšana: Distribution:	Publisks (PU) Public
Sagatavošanas periods: Preparation period:	2023
Sasniedzamā rezultāta izpildes termiņš: Deadline for deliverable in project:	30.06.2023.
Nodevuma iesniegšanas datums: Date of submission:	25.09.2023.
Versija: Version:	2.0.

Saturs

Saturs.....	3
Saīsinājumi, termini un skaidrojumi	4
Summary	7
Kopsavilkums.....	8
Ievads	9
1. RAS ietvaros apsaimniekojamie DRN objekti	10
1.1 DRN objektu veidi	11
1.1.1 Videi kaitīgas preces (VKP).....	13
1.1.2 Elektriskās un elektroniskās iekārtas (EEI).....	16
1.1.3 Transportlīdzekļi (TL).....	19
1.1.4 Plastmasu saturoši izstrādājumi	20
1.1.5 Tekstilizstrādājumi.....	22
1.2 Ražotājs un tā pienākumi	23
1.2.1 Papildu prasības videi kaitīgu preču Ražotājiem	24
1.2.2 Papildu prasības elektrisko un elektronisko iekārtu Ražotājiem	24
1.2.3 Ražotāju paplašinātās atbildības sistēmas piemērošana	25
2. DRN objektu uzskaites pienākums	28
3. Datu plūsma	33
3.1. VKP datu plūsma	33
3.2. EEI datu plūsma	38
3.3. NTL datu plūsma	44
Nepieciešamie risinājumi	50
Secinājumi.....	57
Pielikumi	58
Pielikums Nr.1 «Ziņojumā apskatīto normatīvo aktu un citu saistošo dokumentu saraksts».....	58
Pielikums Nr.2 « DRN objektu un to atkritumu dati »	61

Saīsinājumi, termini un skaidrojumi

AKK – atkritumu klases kods, atbilstoši noteikumiem par atkritumu klasificēšanu

RAS apsaimniekotājs – ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas komersants, kas ir dabas resursu nodokļa maksātājs vai komercsabiedrība, kas, pamatojoties uz līgumu, kurš noslēgts ar dabas resursu nodokļa maksātāju, organizē un koordinē attiecīgās ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas darbību (*Dabas resursu nodokļa likumā noteiktā definīcija*)

APUS – atkritumu pārvaldājumu uzskaites sistēma, atbilstoši Ministru kabineta 2021. gada 18.februāra noteikumiem Nr.113 “Atkritumu un to pārvaldājumu uzskaites kārtība”

atkritumi – jebkurš priekšmets vai viela, no kuras tās valdītājs atbrīvojas, ir nolēmis vai spiests atbrīvoties (*Atkritumu apsaimniekošanas likumā noteiktā definīcija*)

atkritumu sagatavošana atkārtotai izmantošanai – atkritumu reģenerācijas darbība, kurā par atkritumiem kļuvušu produktu vai tā sastāvdaļas pārbauda, tīra vai labo, lai varētu atkārtoti lietot bez turpmākas priekšapstrādes (*Atkritumu apsaimniekošanas likumā noteiktā definīcija*)

BA – baterijas un akumulatori

BARR – bateriju un akumulatoru ražotāju reģistrs

CSDD – Valsts akciju sabiedrība “Ceļu satiksmes drošības direkcija”

DRN – dabas resursu nodoklis

DRN objekti – šī ziņojuma kontekstā, tās ir preces - videi kaitīgas preces, elektriskās un elektroniskās iekārtas, transportlīdzekļi, uz kurām attiecas **DRNL** noteiktās prasības

EEI – elektriskās un elektroniskās iekārtas

EEIRR – elektrisko un elektronisko iekārtu ražotāju reģistrs

Eurostat – Eiropas Komisijas struktūrvienība, kura atrodas Luksemburgā. Tās galvenie pienākumi ir statistikas informācijas piedāvāšana Eiropas Savienības institūcijām un tās dalībvalstu, kandidātvalstu un Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas valstu izmantoto statistikas metožu saskaņošana.

ES – Eiropas Savienība

free-riders – likumnepaklausīgie uzņēmumi, kuri neziņo par tirgū laisto preču apjomu, nemaksā par to DRN un neiesaistās RAS

FTP - File Transfer Protocol

IS – informācijas sistēma

IT – informācijas tehnoloģijas

laist tirgū – izstrādājumu darīt pieejamu (piegādāt izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai) tirgū pirmo reizi (*Plastmasu saturošu izstrādājumu patēriņa samazināšanas likumā noteiktā definīcija*), šī Ziņojuma kontekstā “laist tirgū” skaidrots sadaļā “Ražotājs un tā pienākumi”

LETERA – Latvijas elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociācija

LR – Latvijas Republika

LVGMC – Valsts SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”

NTL – nolietoti transportlīdzekļi

operators – atkritumu apsaimniekotājs, kurš saņēmis atbilstošu atļauju atkritumu apsaimniekošanai (jebkurai darbībai ar atkritumiem, kas jāsaņem atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma 12. un 12.¹ panta pirmajā daļā noteiktajam)

Ražotājs – Preces ražotājs ir persona, kas maksā dabas resursu nodokli par videi kaitīgām precēm, elektriskām un elektroniskām iekārtām, transportlīdzekļiem atbilstoši Dabas resursu nodokļa likuma 3.pantam (*Dabas resursu nodokļa likumā noteiktā definīcija*)

RAS – ražotāju paplašinātās atbildības sistēma, pasākumu kopums, kuru īstenojot preces ražotājam ir finansiāla atbildība vai finansiāla un organizatoriska atbildība par savas tirgū laistās preces un iepakojuma atkritumu efektīvu apsaimniekošanu (*Dabas resursu nodokļa likumā noteiktā definīcija*)

Statistikas pārskats A3 – MK 23.05.2017. noteikumu Nr.271 “Noteikumi par vides aizsardzības oficiālās statistikas un piesārņojošās darbības pārskata veidlapām” 3.pielikumā noteiktā veidlapa “Veidlapa Nr. 3 – Atkritumi. Pārskats par atkritumiem”

Šķiroviegli.lv – tīmekļvietne par atkritumu dalīto savākšanu www.skiroviegli.lv

TL – transportlīdzekļi

UR – Uzņēmumu reģistrs

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VID – Valsts ieņēmumu dienests

VKP – videi kaitīgas preces

VVD – Valsts vides dienests

VVD IS – Valsts vides dienesta informācijas sistēma “TULPE”

Eiropas Savienības LIFE programmas integrētais projekts "Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju"

Normatīvo aktu saīsinājumi norādīti Pielikumā Nr.1 “[Ziņojumā apskatīto normatīvo aktu un citu saistošo dokumentu saraksts](#)”.

Summary

In the framework of the integrated project of the EU LIFE program “Waste To Resources Latvia – boosting regional sustainability and circularity” action A6 “Preparation for capacity building of control and data management of waste flows and extended producer responsibility systems” the deliverable “Assessment report on existing flows of goods in Latvia and action plan for data digitisation” (hereinafter – Report) was prepared. Its goal is to provide support for the modernization of the natural resource tax object (goods) control and accounting system.

The Report examines the current situation regarding the flow of goods in Latvia, starting from market introduction to the collection, recycling, or regeneration of such waste. An analysis of regulatory requirements for data (throughout its lifecycle) on goods accounting and reporting was conducted. The most significant requirements established in regulatory framework were characterized, and general explanations were provided in the field of goods management. The relevant regulations at both European Union and national levels were examined, and the actual actions of involved parties were analysed, assessing the traceability of the goods flow in all stages of its lifecycle, from market introduction in Latvia to the end of the management cycle – recycling, regeneration, or disposal.

It was analysed to what extent and in what format, in which registers and databases, information is currently aggregated, what data is stored and for what purpose, as well as the coherence and potential duplication of data were evaluated. As a result of the analysis of regulatory acts, it was concluded that the requirements for vehicles and end-of-waste vehicles accounting need to be clarified to ensure quality data management, both for end-of-waste objects managed within the Extended Producer Responsibility system or outside this system.

Within the framework of the Report, it is concluded that to assess data quality and respond to data changes, State Environmental Service (hereinafter – SES) needs to obtain detailed data on the volume of goods introduced to the market. On the other hand, for the public to be more involved in reducing the grey sector, data on producers participating in management systems needs to be published.

SES Information System (hereinafter – SES IS) requires IT solutions that would ensure the integration of control processes as well as automated data validation and summary generation. It is necessary to assess the integration of SES IS with the information systems maintained by State Revenue Service, Road Traffic Safety Directorate, and Association of Latvian Electrical and Electronics Industry.

The information provided in the Report is necessary for the establishment of a user-friendly, unified, and modern database for storing consolidated and reliable data on the entire flow of goods in various stages of the complete cycle, which will be implemented by developing IT solutions within sub-activity C6.2 “Capacity building of national authorities for control and management of waste flows and extended producer responsibility schemes” of the LIFE Project.

Kopsavilkums

ES LIFE programmas integrētā projekta “Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju” aktivitātes A6 “Sagatavošanās datu pārvaldības un kontroles kapacitātes paaugstināšanai un ražotāju paplašinātās atbildības sistēmas pilnveide” ietvaros ir sagatavots “Ziņojums par preču (ražotāju atbildības sistēmās iekļauto objektu, izņemot iepakojumu) plūsmu Latvijā un rīcības plāna sagatavošana datu digitalizācijai” (turpmāk – Ziņojums). Tā mērķis ir sniegt atbalstu DRN objektu kontroles un uzskaites sistēmas mūsdienīga risinājuma izveidei.

Ziņojumā izpētīta pašreizējā situācija attiecībā uz esošo Preču plūsmu Latvijā, sākot no laišanas tirgū līdz šādu atkritumu savākšanai un pārstrādei, vai reģenerācijai. Tika veikta normatīvo aktu prasību analīze par Preču (DRN objektu) datu uzskaiti un ziņošanu visā tā dzīves ciklā. Raksturotas būtiskākās prasības, kas noteiktas normatīvajā regulējumā un sniegti vispārīgi skaidrojumi DRN objektu apsaimniekošanas jomā. Aplūkoti saistošie normatīvie akti gan ES, gan LR līmenī, kā arī analizēta iesaistīto pušu faktiskā rīcība, novērtējot Preču plūsmas izsekojamību visos tā dzīves cikla posmos, sākot ar laišanu Latvijas tirgū un beidzot ar apsaimniekošanas cikla noslēgšanu – pārstrādi, reģenerāciju vai apglabāšanu.

Ziņojumā analizēts, cik lielā mērā un kādā formātā, kādos reģistros un datubāzēs šobrīd tiek apkopota informācija, kādi dati tiek glabāti un kādam nolūkam, kā arī vērtēta datu saskaņotība un dublēšanās iespējamība. Ziņojuma ietvaros secināts, lai spētu novērtēt datu kvalitāti un reaģēt uz datu izmaiņām, VVD nepieciešams iegūt detalizētus datus par tirgū laisto DRN objektu apjomu. Savukārt, lai sabiedrība varētu vairāk iesaistīties pelēkā sektora mazināšanā, nepieciešams publicēt datus par Ražotājiem, kuri iesaistās apsaimniekošanas sistēmās.

VVD IS nepieciešami IT risinājumi, kas nodrošinātu kontroles procesu integrāciju, kā arī automatizētu datu validāciju un kopsavilkumu ģenerēšanu. Nepieciešams izvērtēt VVD IS integrāciju ar VID, CSDD un LETERA uzturētajām IS.

Ziņojumā sniegtā informācija ir nepieciešama, lai izveidotu ērti pārvaldāmu, vienotu un mūsdienīgu datubāzi, kurā glabāt konsolidētus un uzticamus datus par visu Preču plūsmu dažādos pilna aprites cikla posmos, kas tiks īstenoti izstrādājot IT risinājumus LIFE Projekta apakšaktivitātē C6.2 “Valsts iestāžu kapacitātes stiprināšana atkritumu plūsmu un ražotāju atbildības sistēmu kontrolē un administrēšanā”.

Ievads

Visā ES tiek pievērsta pastiprināta uzmanība RAS īstenošanai dažādām Preču plūsmām, lai pēc iespējas novērstu atkritumu rašanos un veicinātu Preču atkritumu atkārtotu izmantošanu, pārstrādi un citus reģenerācijas veidus, nevis to apglabāšanu. Cita starpā regulējums noteic šādu Preču atsevišķu uzskaiti un sasniegto pārstrādes/reģenerācijas mērķu novērtēšanu. Līdz ar to, dalībvalstis paredz vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek veidotas un uzturētas saskaņotas datubāzes, lai dotu iespēju Eiropas Komisijai un dalībvalstīm uzraudzīt, kā tiek īstenoti Preču apsaimniekošanas mērķi.

Šobrīd Latvijā nav vienota risinājuma attiecībā uz preču plūsmas pārvaldību, dati tiek vākti dažādos līmeņos un datu apstrādes veidos. Tas rada sarežģījumus gan valsts iestādēm, gan citām ieinteresētajām pusēm. Tāpēc ir nepieciešams izveidot mūsdienīgu Preču kontroles un uzskaites sistēmu, veidojot vienotu datubāzi, kurā glabātos konsolidēti un uzticami dati par visu Preču plūsmu dažādos pilna aprites cikla posmos, nodrošinot ērtu un pēc iespējas automatizētu datu pārvaldību.

Risinājumu izstrādei efektīvai datu pārvaldībai, nepieciešams izpētīt esošo situāciju attiecībā uz Preču plūsmu Latvijā – no to laišanas tirgū līdz šādu Preču atkritumu savākšanai, pārstrādei vai reģenerācijai. Novērtējama iesaistīto pušu faktiskā rīcība, kā arī izvērtējamas ar Preču plūsmu saistīto normatīvo aktu prasības. Nepieciešams analizēt esošo informācijas iegūšanas procesu, informācijas glabāšanas un nodošanas veidu, izmantotos reģistrus un datubāzes, kā arī to, kādi tieši dati tiek glabāti, kādam nolūkam un kā tiek veidoti ziņojumi par Preču plūsmu Latvijā.

Izpētes rezultātā piedāvājami risinājumi, kuri modelēti gan no informācijas plūsmas, gan no uzkrāšanas viedokļa ar mērķi panākt efektīvu Preču datu pārvaldību. Priekšlikumi nepieciešami, lai izveidotu jaunus un efektīvus digitālos risinājumus, tostarp izvērtētu datubāžu savstarpēju integrāciju, lai palielinātu pārvaldes kapacitāti un veikspējas kvalitāti. Tikai vienotais, standartizētais pakalpojuma risinājums ļaus efektīvi apstrādāt datus, lai iegūtu priekšstatu par preču plūsmu visā dzīves cikla gaitā. Bez šāda risinājuma nav iespējams ieviest aprites ekonomikas principu.

Ziņojumā piedāvātie priekšlikumi IT risinājumiem tiks izvērtēti kopā ar IT risinājumu izstrādātāju un pēc iespējas īstenoti LIFE Projekta apakšaktivitātē C6.2 “Valsts iestāžu kapacitātes stiprināšana atkritumu plūsmu un ražotāju atbildības sistēmu kontrolē un administrēšanā ” nodevums “Metožu un risinājumu izstrāde RAS moduļa darbības pilnveidošanai”, izveidojot vienotu un konsolidētu datu pārvaldības sistēmu. Pašreizējās situācijas izpēte tiek veikta LIFE Projekta aktivitātes A6 “Sagatavošanās datu pārvaldības un kontroles kapacitātes paaugstināšanai un ražotāju paplašinātās atbildības sistēmas pilnveide” nodevuma “Ziņojums par preču (ražotāju atbildības sistēmās iekļauto objektu, izņemot iepakojumu) plūsmu Latvijā un rīcības plāna sagatavošana datu digitalizācijai” ietvaros un tā ir būtiska, lai modelētu ieteicamos risinājumus, kas atbilstu gan informācijas plūsmas, gan datu uzglabāšanas prasībām.

1. RAS ietvaros apsaimniekojamie DRN objekti

Latvijā ražotāju atbildība tiek īstenota kā atbrīvojums no DRN, kuru ražotājs var nemaksāt, ja iesaistās RAS un nodrošina savu tirgū laisto preču apsaimniekošanu. Faktiski tas nenozīmē, ka RAS ir jāsavāc tieši konkrētā ražotāja prece. Apsaimniekotājam jānodrošina attiecīgā preču veida savākšana un apsaimniekošana. Ražotājs, kurš saņem atbrīvojumu no DRN samaksas, nodrošina DRN objektu uzskaiti, finansē pilnu DRN objektu atkritumu apsaimniekošanas ciklu, sabiedrības izglītošanu un iesaistīšanu, datu apkopošanu, auditēšanu un ziņošanu.

Šajā Ziņojuma sadaļā raksturots, kādi DRN objekti apsaimniekojami RAS ietvaros, kam ir pienākums nodrošināt DRN objektu uzskaiti un apsaimniekošanu, kādi ir RAS darbības pamatprincipi, kā arī sniegts ieskats par RAS, kuras plānots ieviest, tiklīdz DRN tiks piemērots plastmasu saturošiem izstrādājumiem un tekstilizstrādājumiem. Ziņojumā apskatīto normatīvo aktu un citu saistošo dokumentu saraksts pievienots Pielikumā Nr.1 "Ziņojumā apskatīto normatīvo aktu un citu saistošo dokumentu saraksts".

1.1 DRN objektu veidi

Atkritumu apsaimniekošana videi nekaitīgā veidā un tajos esošo otrreizējo materiālu atkārtota izmantošana ir galvenie ES vides politikas elementi. ES atkritumu politikas mērķis ir veicināt aprites ekonomiku, pēc iespējas vairāk atgūstot resursus no atkritumiem. Eiropas Zaļā kursa mērķis ir veicināt izaugsmi, pārejot uz modernu, resursu ziņā efektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku¹. Tiek noteikts, ka dažām atkritumu kategorijām nepieciešama īpaša pieeja. Lai īstenotu noteiktu politiku, izdoti vairāki atsevišķi tiesību akti, kas attiecas uz dažādiem atkritumu veidiem. Viens no veidiem, kā sasniegt atkritumu apsaimniekošanas mērķus, ir ieviest RAS.

Katrā ES dalībvalstī RAS darbības principi var atšķirties, taču to darbības galvenais virziens ir noteikts [Atkritumu direktīvā](#)², paredzot, ka katrai fiziskai vai juridiskai personai, kura profesionālos nolūkos projektē, ražo un apstrādā, pārdod vai importē produktus (produkta ražotājs) ir ražotāja paplašināta atbildība, kuru piemēro, lai veicinātu atkritumu atkārtotu izmantošanu un rašanās novēršanu, pārstrādi un atkritumu citādu reģenerāciju.

Latvijā RAS piemēro³:

- ✓ iepakojumam;
- ✓ depozīta iepakojumam;
- ✓ videi kaitīgām precēm (VKP);
- ✓ elektriskām un elektroniskām iekārtām (EEI);
- ✓ transportlīdzekļiem (TL), uz kuriem attiecas NTLAL 3. panta pirmā daļa.

Plānotās, Ziņojuma sagatavošanas brīdī vēl neievieš RAS:

- Plastmasu saturošiem izstrādājumiem:
  - tabakas izstrādājumiem ar filtriem, filtriem, kas paredzēti lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem (tabakas izstrādājumi ar filtriem);
  - plastmasu saturošiem zvejas rīkiem;
  - mitrajām salvetēm, t. i., iepriekš samitrinātām salvetēm personiskās higiēnas un mājāsaimniecības vajadzībām un antibakteriālām mitrajām salvetēm;
  - baloniem, kas izgatavoti no plastmasu saturošiem materiāliem, gumijas vai plēves (izņemot rūpnieciskiem vai citiem profesionālās lietošanas mērķiem paredzētus balonus, kas netiek izplatīti patērētājiem).
- Tekstilmateriāliem.

¹ https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling_en

² Atkritumu direktīvas 8. un 8.a pants

³ DRNL 6.¹ pants

Šajā Ziņojumā netiek apskatīta RAS piemērošana iepakojumam un depozīta iepakojumam, jo par šīm plūsmām sniegta informācija Ziņojumā par iepakojuma plūsmu Latvijā un rīcības plāna sagatavošana datu digitalizācijai ⁴. Šīs sadaļas apakšsadaļās skaidrots, kādas preces ietilpst kategorijās VKP, EEI un TL, un būtiskākās prasības šo Preču uzskaitēi un ziņošanai, kā arī sniegts ieskats plānotajās RAS. Lai arī DRNL ar vārdiem “videi kaitīgas preces” saprot, gan baterijas un akumulatorus, smēreļļas, eļļas filtrus, riepas, EEI, praksē atsevišķi tiek izdalītas EEI. RAS apsaimniekotājs var veidot divas vai vairākas apsaimniekošanas sistēmas: visām EEI kategorijām (arī vienai vai vairākām EEI kategorijām atsevišķi) un visiem VKP veidiem (arī vienam vai vairākiem VKP veidiem atsevišķi).

DRNL ⁵ ir noteikts, ka VKP, EEI un TL apliek ar DRN, tādēļ šī Ziņojuma kontekstā šīs preces sauc par DRN objektiem. Persona, kurai ir pienākums maksāt DRN par DRN objektiem, nodokli par tiem var nemaksāt, ja tā iesaistās RAS un nodrošina attiecīgo DRN objektu apsaimniekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Detalizētāk par atbrīvojuma piemērošanu sniegts sadaļā “[Ražotāju paplašinātās atbildības sistēmas piemērošana](#)”.

---

⁴ Ziņojums par iepakojuma plūsmu Latvijā un rīcības plāna sagatavošana datu digitalizācijai. Pieejams: https://wastetoresources.varam.gov.lv/storage/deliverables/a6_ses_assessment-report-on-packaging-flows-in-latvia-and-action-plan-for-data-digitalisation.pdf

⁵ DRNL 4.pants

1.1.1 Videi kaitīgas preces (VKP)

Atbilstoši DRNL 4.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktajam, ar nodokli apliek VKP, kuras norādītas šī likuma 6.pielikuma 1.tabulā. Atbilstoši DRNL 9.pantam, RAS piemēro Tabulā Nr.1 norādītajiem preču veidiem, izņemot ozona slāni noārdošās vielas, jo neapsaimnieko RAS ietvaros kā DRN objektu.

Lai VVD varētu nodrošināt efektīvas kontroles veikšanu, Lai izsekotu atkritumu plūsmai un nodrošinātu, ka VVD veic efektīvu kontroli, RAS ietvaros ir svarīgi noteikt ne tikai to, kāda prece ir apliekama ar DRN, bet arī apzināt, kā klasificējami attiecīgās preces atkritumi. Tabulā Nr.1 norādītas preču klasifikācija gan kā DRN objektam, kas apsaimniekojams RAS ietvaros, gan kā DRN objekta atkritumam. Kolonnā *Preces veids* norādītie DRN objekti ražotājam jāuzskaita un jāziņo atsevišķi no pārējām pozīcijām, savukārt kolonnā *Atkritumu nosaukums* norādītās pozīcijas kā atkritumus uzskaita atsevišķi, bet summē, lai noteiktu attiecīgā DRN objekta pārstrādes un reģenerācijas mērķu izpildi.

Tabula Nr.1 Videi kaitīgu preču veidi

NPK	Preces veids (DRN objekts)	AKK	Atkritumu nosaukums
1.	Smēreļļas	120106* 120107* 120110* 120119* 130101* 130104* 130101* 130104* 130105* 130109* 130110* 130111* 130112* 130113* 130204* 130205* 130206* 130207* 130208*	Dažādas smēreļļas ("atkritumeļļas" ir jebkādas minerālu vai sintētiskas ziežvielas vai rūpnieciskas eļļas, kas vairs nav piemērotas sākotnēji paredzētai izmantošanai, piemēram, izlietas iekšdedzes dzinēja eļļas un pārnēsūmkārbu eļļas, minerālu ziežeļļas, turbīnu eļļas un hidrauliskas eļļas ⁶)
2.1.	Elektriskie akumulatori, svina	160601*	Svina akumulatori
2.2.	Elektriskie akumulatori Ni-Cd	160602*	Niķeļa un kadmija (Ni-Cd) BA

⁶ *Atkritumu direktīvā* noteiktā definīcija

2.3.	Galvaniskie elementi un galvaniskās baterijas	160604	Sārņu saturošas baterijas (izņemot 160603 klasi)
2.4.	Citi elektriskie akumulatori	160605	Citas BA
2.5.	Elektriskie akumulatori Fe-Ni	160605	Citas BA
2.6.	Elektriskie akumulatori fotoelementu paneļu saražotās strāvas uzkrāšanai	160605	Citas BA
3.	Visu veidu riepas	160103	Nolietotas riepas
4.	Eļļas filtri	160107*	Eļļas filtri

Nemot vērā, ka DRNL vienā pozīcijā ietverti gan Ni-Cd, gan Fe-Ni akumulatori, bet tie klasificējami ar dažādiem AKK, MK 404 un MK 64 veikti grozījumi, lai tos izdalītu atsevišķās pozīcijās.

Elektriskie akumulatori fotoelementu paneļu saražotās strāvas uzkrāšanai kā DRN objekts noteikts ar DRNL grozījumiem, kas stājas spēkā 09.06.2023., DRNL pārejas noteikumu 40.punktā nosakot, ka - Šā likuma 9. panta 1.1 daļas regulējums attiecībā uz fotoelementu paneļu, invertoru un elektrisko akumulatoru fotoelementu paneļu saražotās strāvas uzkrāšanai atsevišķu uzskaiti un apsaimniekošanu nodokļa maksātājiem un apsaimniekotājiem piemērojams, sākot no 2023. gada 1. janvāra un piemērojams arī attiecībā uz 2022. gadā veiktām darbībām, par kurām pārskats sniedzams 2023. gadā. Līdz ar to, ir iespējams par tiem saņemt atbrīvojumu sākot no 2022.gada, ja tiek izpildīts iepriekš minētais nosacījums.

Nemot vērā, ka DRNL vienā pozīcijā ietverti gan Ni-Cd, gan Fe-Ni akumulatori, bet tie klasificējami ar dažādiem AKK, MK 404 un MK 64 veikti grozījumi, lai tos izdalītu atsevišķās pozīcijās.

Elektriskie akumulatori fotoelementu paneļu saražotās strāvas uzkrāšanai kā DRN objekts noteikts ar DRNL grozījumiem, kas stājas spēkā 09.06.2023., DRNL pārejas noteikumu 40.punktā nosakot, ka - Šā likuma 9. panta 1.¹ daļas regulējums attiecībā uz fotoelementu paneļu, invertoru un elektrisko akumulatoru fotoelementu paneļu saražotās strāvas uzkrāšanai atsevišķu uzskaiti un apsaimniekošanu nodokļa maksātājiem un apsaimniekotājiem piemērojams, sākot no 2023. gada 1. janvāra un piemērojams arī attiecībā uz 2022. gadā veiktām darbībām, par kurām pārskats sniedzams 2023. gadā. Līdz ar to, ir iespējams par tiem saņemt atbrīvojumu sākot no 2022.gada, ja tiek izpildīts iepriekš minētais nosacījums.

Bateriju un akumulatoru iedalījums – bateriju pakete, pārnēsājama BA, podziņelementi, transportlīdzekļos vai citā pašgājējā tehnikā izmantojama BA, rūpniecībā izmantojama BA⁷, DRN objektu un RAS kontekstā netiek lietots, tik vien, lai radītu padziļinātu izpratni, uz kādām BA attiecas DRN regulējums. Taču šis sadalījums ir saistošs ražotājam, kuram jāziņo tirgū laistais BA apjoms BARR.

⁷ AAL 30.panta otrā daļa

AAL noteiktā definīcija – Baterija vai akumulators ir elektriskās enerģijas avots, kurā enerģija rodas, tieši pārveidojoties ķīmiskajai enerģijai, un kurš sastāv no vienas vai vairākām primārām (atkārtoti neuzlādējamām) vai sekundārām (atkārtoti uzlādējamām) daļām.

Kā redzams, vairākiem DRN objektiem (BA, kas norādītas Tabulas Nr.1 pozīcijā no 2.4. līdz 2.6.) atkritumi tiek klasificēti ar vienu un to pašu kodu – 160605, kas apgrūtina šo atkritumu plūsmas izsekošanu. Praksē vērojams, ka iedzīvotāji nevar pietiekami kvalitatīvi sašķirot BA pēc to veida, tādēļ tās tiek savāktas sajauktā veidā. Tādā gadījumā piemērojams 200133* AKK (BA, kas iekļauti 16 06 01, 16 06 02 vai 16 06 03 klasē, un nešķirotas BA, kas satur šīs baterijas). Ja operators savāc tikai nebīstamās BA (nesatur bīstamos ne 160601*, ne 160602* klases atkritumus), tad šādas nešķirotas BA var klasificēt kā 200134 klases atkritumus. Pēc nešķirotu bateriju savākšanas piemērojama atkritumu šķirošanas darbībā, kuras rezultātā BA sašķirojami atbilstoši atkritumu klases kodiem, kā norādīts Tabulā Nr.1, cita starpā, lai varētu noteikt pārstrādes un reģenerācijas mērķu izpildi katram BA veidam.

Visi Tabulā Nr.1 norādītie atkritumi apstrādes rezultātā tiek sadalīti sastāvdaļās (komponentēs), kas klasificējamās ar komponentei atbilstošu AKK. Ja pārstrādes tehnoloģija to pieļauj, tad operatoram nav pienākums norādīt, no kādām komponentēm sastāvēja pārstrādātie atkritumi, taču tas attiecas tikai uz tādām tehnoloģijām, kurās atkritumiem, pirms tālākas reģenerācijas darbības, nav jāatdala noteiktas komponentes. Pārstrādes tehnoloģijas darbībām ar noteiktiem atkritumiem var tikt raksturotas attiecīgajā VVD izsniegtā piesārņojošās darbības atļaujā vai ārvalstu kompetentās iestādes izsniegtajās atļaujās.

1.1.2 Elektriskās un elektroniskās iekārtas (EEI)

Kā DRN objekts uzskaitāmas tādas EEI, kas ir definētas DRNL 6.pielikuma 3. punktā. Tās ir iekārtas, ko darbina ar elektrisko strāvu vai elektromagnētisko lauku, un iekārtas elektriskās strāvas un elektromagnētiskā lauka ģenerēšanai, piegādei un mērīšanai, kas konstruētas izmantošanai ar spriegumu, kurš nepārsniedz 1000 voltu maiņstrāvai un 1500 voltu līdzstrāvai, un kas atbilst Ministru kabineta noteiktajām kategorijām⁸. Detalizētāks skaidrojums sniegts MK 388 2.pielikumā, savukārt iekārtas, kuras neuzskata DRN objektu un kuras neattiecas uz EEI regulējuma tvērumam norādītas MK 388 3. un 37. punktā.

Ar DRNL grozījumiem, kas stājās spēkā 09.06.2023., EEI 4. kategorija tika sadalīta divās apakškategorijās, kas saistītās ar nepieciešamību atsevišķi uzskaitīt fotoelementu paneļus un invertorus. Tabulā Nr.2 norādītas pozīcijas, kādas Ražotājs uzskaita kā DRN objektu, un atkritumu pozīcijas, kādas ir noteicis VVD un kuras uzskaita operators, kurš apsaimnieko attiecīgos EEI atkritumus.

Tabula Nr.2 Elektrisko un elektronisko iekārtu kategoriju veidi

NPK	Preces veids (DRN objekts)	AKK	Atkritumu nosaukums
1.	1. kategorija. Temperatūras maiņas iekārtas	200123* 160211*	Hlorfluorūdeņražus saturošas nederīgas iekārtas Nederīgas iekārtas, kuras satur hlorfluorūdeņražus, HCFC, HFC
2.	2. kategorija. Ekrāni, monitori un iekārtas ar ekrānu, kura virsmas laukums ir lielāks par 100 cm ²	200135* 160213*	Bīstamus komponentus saturošas nederīgas EEI, kuras neatbilst 200121 un 200123 klasei Nederīgas iekārtas, kuras satur citus bīstamus komponentus, nevis 160209, 160210, 160211 un 160212 klasē minētos
3.	3. kategorija. Spuldzes <i>LED spuldzes</i>	200121* 200136	Luminiscentās spuldzes un citi dzīvsudrabu saturoši atkritumi Citas nederīgas elektriskās un elektroniskās iekārtas, kuras neatbilst 200121, 200123 un 200135 klasei
4.	4. kategorija. Liela izmēra iekārtas (vismaz viens ārējais izmērs pārsniedz 50 cm):		
4.1.	4.1. kategorija. Liela izmēra iekārtas (vismaz viens ārējais izmērs pārsniedz 50 cm), tai skaitā mājsaimniecības preces, IT un	200136 200135*	Citas nederīgas EEI, kuras neatbilst 200121, 200123 un 200135 klasei

⁸ AAL noteiktā definīcija

	telesakaru iekārtas, patērētāju iekārtas, gaismekļi, skaņu vai attēlu demonstrējošas iekārtas, mūzikas ierīces, elektriski un elektroniski instrumenti, rotaļlietas, izklaides un sporta aprīkojums, medicīnas ierīces, monitoringa un kontroles instrumenti, automātiskie sadalītāji, ierīces elektriskās strāvas ražošanai un citas iekārtas (izņemot 1., 2. un 3. kategorijā ietilpstošās iekārtas un fotoelementu paneļus)	160214 160213*	Bīstamus komponentus saturošas nederīgas EEI, kuras neatbilst 200121 un 200123 klasei Nederīgas iekārtas, kuras neatbilst 160209, 160210, 160211, 160212 un 160213 klasei Nederīgas iekārtas, kuras satur citus bīstamus komponentus, nevis 160209, 160210, 160211 un 160212 klasē minētos
4.2.	4.2. kategorija. Fotoelementu paneļi un invertori		
5.	5. kategorija. Maza izmēra iekārtas (neviens ārējais izmērs nepārsniedz 50 cm), tai skaitā mājsaimniecības preces, plaša patēriņa audiovizuālas iekārtas, gaismekļi, skaņas vai attēlus demonstrējošas iekārtas, mūzikas ierīces, elektriski un elektroniski instrumenti, rotaļlietas, izklaides un sporta aprīkojums, medicīnas ierīces, monitoringa un kontroles instrumenti, automātiskie sadalītāji, ierīces elektriskās strāvas ražošanai un citas iekārtas (izņemot šā pielikuma 1., 2., 3. un 6.kategorijā ietilpstošās iekārtas)		
6.	6. kategorija. Mazas IT un telekomunikāciju iekārtas (neviens ārējais izmērs nepārsniedz 50 cm)		

EEI atkritumus, kas savākti no mājsaimniecībām, vai ir pielīdzināmi tādiem, kādi rodas mājsaimniecībās, klasificē ar 20. nodaļas AKK, bet tādus EEI atkritumus, kas parasti nav sastopami mājsaimniecībās, klasificē kā industriālos (komerciālos) atkritumus, piešķirot 16. nodaļas AKK.

AAL noteiktā definīcija – **mājsaimniecības elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi** — elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi, kuri radušies mājsaimniecībā vai tirdzniecībā, pakalpojumu sniegšanas procesā, rūpniecībā, iestādēs un citur, ja tie īpašību un daudzuma ziņā pielīdzināmi mājsaimniecībā radītajiem elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem. To elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus, kuras varētu izmantot gan mājsaimniecībā, gan arī citur, jebkurā gadījumā uzskata par mājsaimniecības elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem.

Tabulā Nr. 2 norādītais iezīmē arī problēmjautājumus atkritumu plūsmas efektīvai izsekošanai. Kā redzams Tabulā Nr.2, vienu un to pašu AKK var piemērot vairākiem atšķirīgu kategoriju EEI atkritumiem, līdz ar to, EEI atkritumu plūsmas izsekošana pēc AKK nav pietiekama pārstrādes un reģenerācijas mērķu izpildes novērtēšanai. Turklāt, operatoram nav pienākums atkritumu uzskaites žurnālā reģistrēt, kādas kategorijas EEI atkritumi tika savākti un apsaimniekoti, bet gan tikai klasificēt atkritumus atbilstoši norādītajiem AKK.

EEI atkritumi jāsavāc dalītā veidā, atsevišķi no citiem sadzīves un bīstamajiem atkritumiem⁹. Visi savāktie EEI atkritumi ir jāapstrādā, sadalot tos pa komponentēm. MK 388 14. punktā ir noteikts, kādas EEI atkritumu sastāvā esošās vielas un sastāvdaļas apstrādes iekārtu operatoram ir jāatdala. Pirms EEI atkritumu nosūtīšanas turpmākai apstrādei no atkritumiem tiek nodalīti tādi atkritumi, kuri ir piemēroti sagatavošanai turpmākai izmantošanai¹⁰.

Lai atvieglotu EEI atkritumu plūsmas izsekošanu, VVD ir izstrādājis EEI atkritumu savākšanas un apstrādes uzskaites veidlapu, kurā ir sniegts skaidrojums gan par to, ar kādiem AKK klasificējami dalīti savākti EEI atkritumi, gan komponentes, kādas iegūst apstrādes rezultātā. EEI atkritumu apstrādē iegūtās komponentes klasificē ar 1912. grupas AKK, izņemot no saldēšanas iekārtām atdalītos aukstuma aģentus.

Praksē novērots, ka operatori neatbilstoši klasificē EEI atkritumus un to apstrādes rezultātā iegūtās komponentes. Nav pieļaujama EEI atkritumu apstrādē iegūtu metālu komponentu klasificēšana ar 1704. grupas AKK, kas paredzēts būvniecības un būvju nojaušanas atkritumu klasificēšanai. Kā arī nav pieļaujams EEI atkritumus klasificēt ar 200140 AKK, kas piemērojams sadzīves nebīstamu metāla atkritumu – spaiņu, karošu, katlu un citu sadzīves atkritumu klasificēšanai. Aizliegts apglabāt dalīti savāktus neapstrādātus EEI atkritumus¹¹.

⁹ MK 388 8.punkts

¹⁰ MK 388 9.1. apakšpunkts

¹¹ AAL 26.panta sestā daļa

1.1.3 Transportlīdzekļi (TL)

Atbilstoši DRNL 4.panta pirmās daļas 8.punktā noteiktajam, ar nodokli apliek transportlīdzekļus, uz kuriem attiecas NTLAL 3.panta pirmā daļa (transportlīdzekļi jeb TL). Nodokļa maksātājs par šiem TL ir persona, kura pirmā LR teritorijā **pirmo reizi pastāvīgi** reģistrē Latvijā TL, uz kuriem attiecas NTLAL 3.panta pirmā daļa. Šai personai ir pienākums aprēķināt un samaksāt DRN par katru TL, kuru pirmo reizi pastāvīgi reģistrē Latvijā.

Transportlīdzekļi kā DRN objekts ir: vieglie automobiļi, kas paredzēti pasažieru pārvadāšanai, kam ir ne vairāk par astoņām sēdvietām papildus šofera sēdvietai un vismaz četri riteņi; kravas automobiļi ar pilnu masu, ne lielāku par 3,5 tonnām, kas paredzēti kravas pārvadāšanai un kam ir vismaz četri riteņi (izņemot antīkos automobiļus — transportlīdzekļus, kas ir īpaši vērtīgi kolekcionāriem, tiek uzglabāti videi drošā veidā un ir gatavi lietošanai vai arī izjaukti pa daļām); tricikli un kvadricikli¹².

Atšķirībā no iepriekš minētiem DRN objektiem, Ražotājam jāuzskaita ne tikai tirgū laistais TL svars, bet arī skaits.

Tabulā Nr.3 norādītas pozīcijas, kādas Ražotājs uzskaita kā DRN objektu, un atkritumu pozīcijas, kādas uzskaita operators, kurš apsaimnieko NTL.

Tabula Nr.3 Transportlīdzekļu uzskaitē

NPK	Preces veids (DRN objekts)	AKK	Atkritumu nosaukums
1.	Transportlīdzekļi	160104*	Nolietoti transportlīdzekļi

Atbilstoši NTLAL 6.panta pirmajā daļā noteiktajam, TL īpašnieks nodrošina, lai jebkurš tā īpašumā esošs NTL tiktu nodots apstrādes uzņēmumam. Apstrādes uzņēmums šādus NTL var pieņemt kā 160104* AKK atkritumus, jo tikai pēc operatora rūpīgas NTL apstrādes, novērtējams, vai NTL vairs nesatur nevienu bīstamu komponenti. Tādēļ NTL no tiešiem radītājiem nevar pieņemt kā 160106 klases atkritumus (*Automašīnu vraki, kuri nesatur šķidrumus un citus bīstamus komponentus*), jo šis AKK būtu piemērojams tikai attīrītam vrakam. Operators par apstrādei pieņemto NTL izdod likvidācijas sertifikātu noziņo un tiek reģistrēts CSDD datu bāzē.

NTL apstrādes procesā iegūto atkritumu klasifikācija norādīta VVD izdotajā metodiskajā materiālā¹³, kā arī vadlīnijās operatoriem atbilstoši atkritumu klasifikācijai un uzskaitē¹⁴.

Transportlīdzekļu kā DRN objekta un NTL uzskaitē un ziņošana jāveic atbilstoši AAL, NTLAL, DRNL, MK 1080, MK 135, MK 387 un MK 361 prasībām.

¹² NTLAL 3.panta pirmā daļa

¹³ <https://www.vvd.gov.lv/lv/media/7451/download?attachment>

¹⁴ <https://www.vvd.gov.lv/lv/media/8119/download?attachment>

1.1.4 Plastmasu saturoši izstrādājumi

Lai novērstu un samazinātu konkrētu vienreizlietojamu plastmasu saturošu izstrādājumu un plastmasu saturošu zvejas rīku ietekmi uz vidi, īpaši ūdens vidi, un cilvēku veselību, kā arī veicinātu pāreju uz aprites ekonomiku ar inovatīviem un ilgtspējīgiem darījumdarbības modeļiem, izstrādājumiem un materiāliem, tādējādi sekmējot iekšējā tirgus efektīvu darbību¹⁵, **PSIPSL** tiek noteikts, ka Ražotājs, neatkarīgi no izmantotās tirdzniecības metodes, kā arī neatkarīgi no distances līguma atbilstoši normatīvajiem aktiem par distances līgumu, **piemēro RAS plastmasu saturošiem zvejas rīkiem un šādiem vienreizlietojamiem plastmasu saturošiem izstrādājumiem**¹⁶:

- 1) pārtikas iepakojumam, tostarp pārtikas iepakojumam, ko izmanto ātrajām uzkodām vai citam ēdienam, kas gatavs tūlītējam patēriņam (ēdiena trauki ar vāciņu vai bez tā), ja ēdiens:
  - a) paredzēts tūlītējam patēriņam uz vietas vai līdzņemšanai,
  - b) parasti tiek patērēts no iepakojuma trauka,
  - c) gatavs patērēšanai bez turpmākas sagatavošanas (cepšanas, vārīšanas, sildīšanas u. tml.);
- 2) paciņām un iesaiņojumam no elastīga materiāla, kas paredzēts pārtikas tūlītējam patēriņam no šāda iesaiņojuma bez turpmākas sagatavošanas;
- 3) dzērienu iepakojumam ar ietilpību līdz trim litriem, piemēram, plastmasu saturošam vai kompozīta iepakojumam, tā korķīšiem un vāciņiem, izņemot dzērienu iepakojumu no stikla vai metāla, kam ir no plastmasas izgatavoti korķīši un vāciņi;
- 4) dzērienu glāzēm un to vāciņiem;
- 5) vieglās plastmasas iepirkumu maisiņiem, kas atbilst Iepakojuma likumā noteiktajai definīcijai;
- 6) mitrajām salvetēm — iepriekš samitrinātām salvetēm personiskās higiēnas un mājtsaimniecības vajadzībām;
- 7) baloniem, izņemot rūpnieciskiem vai citiem profesionālas lietošanas mērķiem paredzētiem baloniem, kas netiek izplatīti patērētājiem;
- 8) tabakas izstrādājumiem ar filtriem;
- 9) filtriem, kas paredzēti lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem.

Ražotājs, kas laiž tirgū 1., 2. un 3. punktā noteikto plastmasu saturošu iepakojumu un 4. un 5. punktā noteiktos vienreizlietojamus plastmasu saturošus izstrādājumus, atbilstoši normatīvajos aktos par

¹⁵ *PSIPSL 2. pants*

¹⁶ *PSIPSL 8. panta pirmā daļa*

DRN noteiktajai kārtībai piemēro RAS¹⁷. Tā kā šie izstrādājumi jau ir DRN objekts un apsaimniekojami izlietotā iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu apsaimniekošanas sistēmas ietvaros, par kuru izklāstīts Iepakojuma ziņojumā, tie netiek ietverti šajā Ziņojumā.

RAS, plastmasu saturošiem zvejas rīkiem un 6., 7., 8. un 9. punktā norādītajiem izstrādājumiem, piemēro atbilstoši kārtībai, kāda noteikta [MK 781](#).

Apsaimniekotājs RAS var veidot vienam vai vairākiem plastmasu saturošiem izstrādājumiem¹⁸:

- mitrajām salvetēm, t. i., iepriekš samitrinātām salvetēm personiskās higiēnas un mājsaimniecības vajadzībām un antibakteriālām mitrajām salvetēm (turpmāk – mitrās salvetes), un to atkritumiem;
- baloniem, kas izgatavoti no plastmasu saturošiem materiāliem, gumijas vai plēves (izņemot rūpnieciskiem vai citiem profesionālās lietošanas mērķiem paredzētus balonus, kas netiek izplatīti patērētājiem) (turpmāk – baloni), un to atkritumiem;
- tabakas izstrādājumiem ar filtriem, filtriem, kas paredzēti lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem (turpmāk – tabakas izstrādājumi ar filtriem), un to atkritumiem;
- plastmasu saturošiem zvejas rīkiem un to atkritumiem.

Iepriekš minētos plastmasu saturošos izstrādājumus paredzēts noteikt kā DRN objektus.

Tabakas izstrādājumiem ar filtriem un filtriem, kas paredzēti lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem un no akcīzes preču noliktavas tiek nodoti patēriņam, RAS piemēro sākot **ar 2023. gada 5. janvāri**¹⁹, bet mitrajām salvetēm, baloniem un plastmasu saturošiem zvejas rīkiem – ar **2024. gada 31. decembri**.

Apsaimniekotājs nodrošina, ka mitro salvešu, balonu un tabakas izstrādājumu ar filtriem atkritumi tiek apsaimniekoti kā sadzīves atkritumi, bet plastmasu saturošu zvejas rīku atkritumi tiek dalīti vākti un nodoti pārstrādei.

Ziņojuma sagatavošanas brīdī vēl nav izveidota neviena RAS tabakas izstrādājumiem ar filtriem. Iespējams, tas saistīts ar ilgo RAS izveides procesu, kā arī administratīvās atbildības trūkumu par RAS neizveidošanu.

Paredzēts, ka, līdz e-pakalpojuma “Plastmasu saturošu izstrādājumu apsaimniekošana” darbības uzsākšanai VVD IS, visus dokumentus sagatavo atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu un nosūta uz dienesta oficiālo e-pasta adresi. Līdz minētā pakalpojuma

¹⁷ PSIPSL 9. panta pirmā daļa

¹⁸ MK 781 2. punkts, 1. un 2. pielikums

¹⁹ PSIPSL pārejas noteikumu 5. punkts un MK 781 52. punkts

ieviešanai MK 781 43. punktā minēto pārskatu apsaimniekotājs iesniedz VVD *Excel* vai citā skaitļu programmas formātā²⁰. Apsaimniekošanas plāna iesniegšanas kārtība nav noteikta.

Ziņojuma sagatavošanas brīdī e-pakalpojuma “Plastmasu saturošu izstrādājumu apsaimniekošana” izstrāde nav uzsākta.

1.1.5 Tekstilizstrādājumi

Atbilstoši **Atkritumu plāna** sadaļā “1.2. Plāna virsmērķi un mērķi” 1.1. apakšpunktā noteiktajam, tika plānots, ka no 2023.gada 1.janvāra būs izveidota dalītas savākšanas sistēma tekstilmateriāliem.

AAL grozījumos, kas stājā spēkā 11.04.2023., ietvertās prasības tekstilizstrādājumu apsaimniekošanai paredz, ka tekstilizstrādājumu ražotāji vai to pilnvaroti pārstāvji (arī lietotā tekstila tirgotāji) nodrošina, ka tiek segtas visas savākto tekstilizstrādājumu atkritumu savākšanas, pārvadāšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un reģenerācijas izmaksas, kā arī uz šīm darbībām attiecināmās sabiedrības informēšanas pasākumu izmaksas. Minētā tiesību norma stāsies spēkā 2024.gada 1.janvārī²¹. Definīcija tekstilizstrādājumu jēdzienam nav noteikta.

Savukārt plānotie **DRNL** grozījumi paredz jaunu nodokļa objektu – tekstilizstrādājumus (apgērbi, apavi un mājas tekstils). Nodokļa maksa paredzēta 0,50 eiro kilogramā. Grozījumos arī noteikts regulējums ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas izveidei un piemērošanai tekstilizstrādājumiem. Noteikumus par kārtību, kādā atbrīvo no DRN samaksas par tekstilizstrādājumiem plānots izdot līdz 2023. gada 1. oktobrim²².

---

²⁰ MK 781 54. punkts

²¹ AAL pārejas noteikumu 57.punkts

²² <https://tapportals.mk.gov.lv/structuralizer/data/nodes/13009ec1-d399-42d3-b5cd-9f8fc181e22b/preview>

1.2 Ražotājs un tā pienākumi

Atbilstoši **DRNL** noteiktajai definīcijai, **preces ražotājs** (turpmāk – Ražotājs) ir *persona, kas maksā DRN par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem, videi kaitīgām precēm un transportlīdzekļiem atbilstoši šā likuma 3. pantam*. Ražotāju sauc arī par “Nodokļa maksātāju” **DRNL** izpratnē.

Atbilstoši **NTLAL** likumā noteiktajai definīcijai **ražotājs** ir transportlīdzekļa būvētājs vai persona, kas atbilstoši savai saimnieciskajai darbībai importē transportlīdzekļus uz kādu Eiropas Savienības dalībvalsti.

Iepriekš minēto DRN objektu uzskaites, nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas pienākums ir personai²³, kura pirmā LR teritorijā, t.sk. ārvalstu komersants:

- **realizē** videi kaitīgas preces;
- savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai **izmanto** videi kaitīgas preces, izņemot preces, kuras apliekamas ar nodokli, tās realizējot;
- pirmo reizi pastāvīgi **reģistrē** Latvijā transportlīdzekļus, uz kuriem attiecas **NTLAL** 3.panta pirmā daļa.

Ražotājam ir pienākums uzskaitīt DRN objektu svaru un/vai skaitu, lai pamatotu nodokļa aprēķinus²⁴. Eļļas filtriem un transportlīdzekļiem jāuzskaita ne tikai tirgū laistais svars, bet arī skaits, pārējos DRN objektus uzskaita pēc svara:

- nodokļa maksātājs līdz ceturksnim sekojošā nākamā mēneša 20. datumam aprēķina un iesniedz VID pārskatu par aprēķināto DRN par iepriekšējo ceturksni, izņemot gadījumus, kad pārskats par iepriekšējo gadu iesniedzams līdz nākamā gada 20. janvārim²⁵;
- nodokli par transportlīdzekli nodokļu maksātājs maksā pirms transportlīdzekļa pirmās pastāvīgās reģistrācijas Latvijā²⁶.

Kārtība, kādā aprēķina un maksā nodokli par VKP un EEI, noteikta **MK 404**, bet par transportlīdzekļiem – **MK 361**.

Atbilstoši **DRNL** noteiktajam, nodokļa maksātājs (Ražotājs) var saņemt atbrīvojumu no DRN samaksas, ja izpilda noteiktos nosacījumus. **Atbrīvojuma no DRN samaksas saņemšanas kārtība:**

- ❖ Transportlīdzekļu būvētājs vai tā pilnvarots pārstāvis, vai lietotu transportlīdzekļu tirgotājs, var saņemt atbrīvojumu no DRN samaksas par transportlīdzekļiem, kurus pirmo reizi pastāvīgi reģistrē Latvijas Republikā **DRNL** 7.pantā noteiktajā kārtībā;

²³ **DRNL** 3.pants

²⁴ **DRNL** 23.panta piektā daļa, 26.panta pirmās daļas 1.punkts

²⁵ **DRNL** 27.panta otrā daļa

²⁶ **DRNL** 27.panta piektā daļa

- ❖ Ražotājs var saņemt atbrīvojumu no DRN samaksas par videi kaitīgām precēm (VKP un EEI) DRNL 9.pantā noteiktajā kārtībā.

1.2.1 Papildu prasības videi kaitīgu preču Ražotājiem

VKP DRN objektu uzskaitē un ziņošana jāveic atbilstoši [AAL](#), [DRNL](#), [MK 331](#), [MK 404](#), [MK 485](#) un [MK 64](#) prasībām.

Bateriju un akumulatoru ražotājiem ir jāreģistrējas BARR²⁷.

Atbrīvojumu no DRN samaksas par baterijām un akumulatoriem var saņemt tikai tādi ražotāji, kuri ir reģistrēti BARR²⁸.

VKP apsaimniekošanas pienākums ir noteikts:

- bateriju un akumulatoru Ražotājiem²⁹;
- riepu Ražotājiem³⁰;
- smēreļļu Ražotājiem;
- eļļas filtru Ražotājiem.

Smēreļļu un eļļas filtru Ražotājam nav noteikts šo objektu apsaimniekošanas pienākums, bet tas tiek veicināts, piedāvājot saņemt atbrīvojumu no DRN samaksas par tiem, ja tiek nodrošināta to apsaimniekošana.

1.2.2 Papildu prasības elektrisko un elektronisko iekārtu Ražotājiem

EEI DRN objektu uzskaitē un ziņošana jāveic atbilstoši [AAL](#), [DRNL](#), [MK 404](#), [MK 331](#), [MK 388](#) un [MK 64](#) prasībām.

EEI ražotājiem ir jāreģistrējas EEIRR³¹.

Atbrīvojumu no DRN samaksas par EEI var saņemt tikai tādi ražotāji, kuri ir reģistrēti EEIRR³².

Savu tirgū laisto EEI atkritumu apsaimniekošana jānodrošina visiem Ražotājiem. Ražotājs EEI atkritumu savākšanu, pieņemšanu, apstrādi, atkārtotu izmantošanu, pārstrādi, reģenerāciju un apglabāšanu nodrošina, pielietojot labākos pieejamos tehniskos paņēmienus³³. Iepriekšminētos pasākumus var nodrošināt:

---

²⁷ [MK 331](#) 22.punkts

²⁸ [MK 64](#) 5.punkts

²⁹ [AAL](#) 33.panta pirmā daļa

³⁰ [AAL](#) 37.¹ panta pirmā daļa

³¹ [MK 331](#) 7.punkts

³² [MK 64](#) 5. punkts

³³ [AAL](#) 26.panta pirmā daļa

- RAS ietvaros (veidojot pats, vai slēdzot līgumu ar RAS apsaimniekotāju)³⁴;
- vai ar bankas sniegtu garantiju vai civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu³⁵.

Latvijas vides aizsardzības fonda finansēta projekta “Valsts informācijas sistēmas “Elektrisko un elektronisko iekārtu ražotāju reģistrs” funkcionalitātes pilnveidošana” ietvaros (projekta reģistrācijas numurs: 1-08/48/2020), sadarbojoties LETERA un VVD, 2021. gadā tika izstrādāti lietderīgi materiāli par ražotāja pienākumiem un EEI uzskaiti³⁶. Iepriekšminētais materiāls tiks ņemts vērā veicot VVD un LETERA informācijas sistēmu savstarpējo integrāciju.

1.2.3 Ražotāju paplašinātās atbildības sistēmas piemērošana

Lai īstenotu **Atkritumu direktīvā** noteiktos mērķus, arī Latvijā ir ieviesta ražotāju paplašinātās atbildības sistēma (RAS) - pasākumu kopums, kuru īstenojot preces ražotājam ir finansiāla atbildība vai finansiāla un organizatoriska atbildība par savas tirgū laistās preces un iepakojuma atkritumu efektīvu apsaimniekošanu. RAS izveido noteikta veida atkritumu apsaimniekošanai un tās apsaimniekotājam ir nozīmīga loma un atbildība konkrēta veida atkritumu apsaimniekošanā.

Ar **DRNL** noteikto regulējumu tiek finansiāli veicināta Ražotāju iesaiste RAS. Lai Ražotājus motivētu iesaistīties RAS, tiem tiek piedāvāta iespēja saņemt atbrīvojumu no DRN samaksas. Ja persona, kurai ir pienākums maksāt DRN par DRN objektu, nodrošina šādu DRN objektu atkritumu apsaimniekošanu, ieskaitot pārstrādes un reģenerācijas mērķu izpildi, tā tiek atbrīvota no DRN samaksas par noteiktajiem DRN objektiem. DRN objektu apsaimniekošanu var nodrošināt izveidojot RAS, vai noslēdzot līgumu ar apsaimniekotāju, kurš ir izveidojis RAS.

Zemāk raksturota RAS darbība un atbildība (skat. 1.1. att.). Ja Ražotājs izvēlas pats izveidot RAS, tas izveido RAS un noslēdz līgumu ar VVD par tās īstenošanu. VVD pieņem lēmumu par atbrīvojuma piemērošanu šim Ražotājam. Ja Ražotājs noslēdz līgumu ar RAS apsaimniekotāju, kuram ir spēkā esošs līgums ar VVD, RAS apsaimniekotājs vienu reizi ceturksnī (līdz ceturksņa otrā mēneša 15.datumam) iesniedz VVD pieteikumu atbrīvojuma saņemšanai tā līgumpartneriem, norādot Ražotājus, ar kuriem noslēgts līgums. VVD pieņem lēmumu par atbrīvojuma piemērošanu pieteiktajiem Ražotājiem.

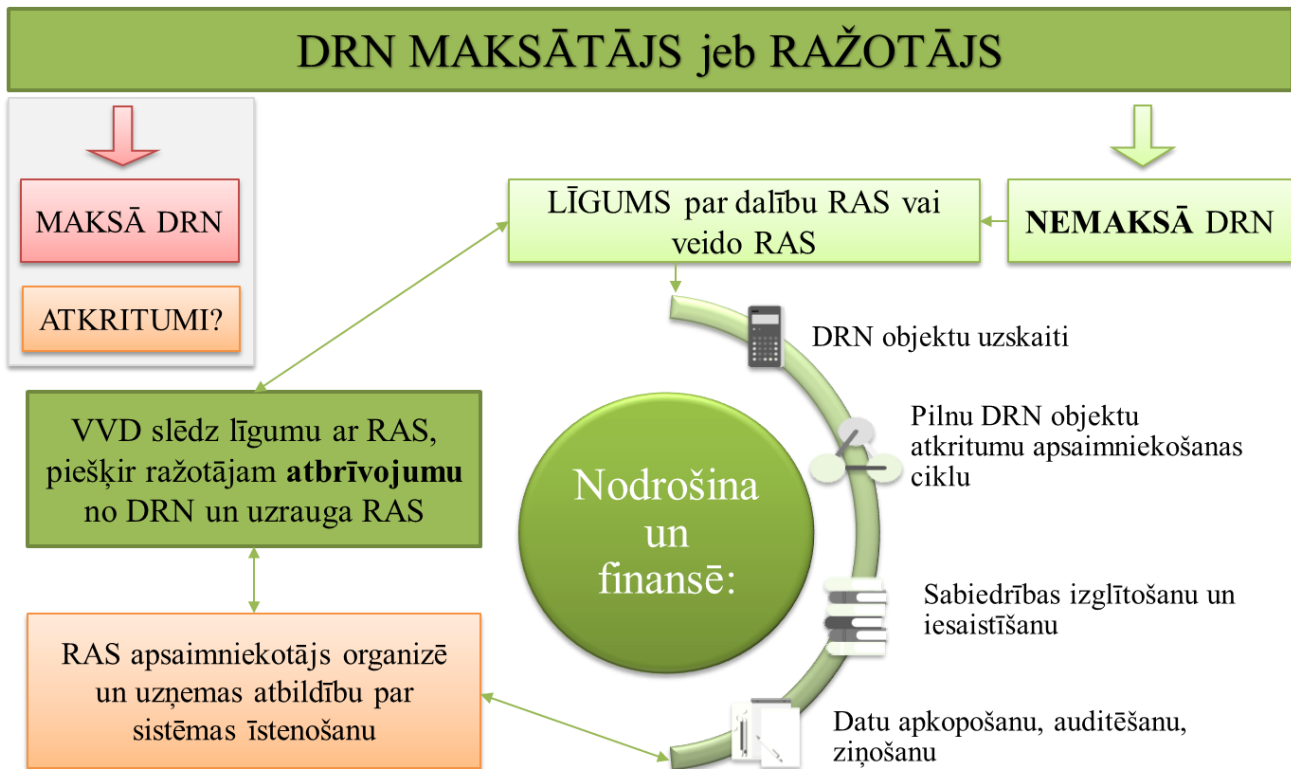
Ražotājs, kurš saņem atbrīvojumu no DRN samaksas, nodrošina DRN objektu uzskaiti, finansē pilnu DRN objektu atkritumu apsaimniekošanas ciklu, sabiedrības izglītošanu un iesaistīšanu, datu apkopošanu, auditēšanu un ziņošanu.

³⁴ [AAL 26.panta otrā daļa](#)

³⁵ [AAL 28.pants](#)

³⁶ <https://e-atkritumi.lv/>

1.1. att. RAS darbības princips

RAS veido un īsteno apsaimniekotājs – komersants, kas ir DRN maksātājs vai komercsabiedrība, kas, pamatojoties uz līgumu, kurš noslēgts ar DRN maksātāju, organizē un koordinē attiecīgās RAS darbību. Lai apsaimniekotājam būtu tiesības īstenot RAS, tam ir jānoslēdz līgums ar VVD, atbilstoši MK 64, MK 361 un MK 450 prasībām. Lai noslēgtu līgumu ar VVD, RAS ir jāiesniedz MK 450 noteiktos noteikto finanšu nodrošinājumu. Finanšu nodrošinājums ir nodokļa maksājuma nodrošinājums, ar kuru pilnībā vai daļēji tiek segts nodoklis par noteikta veida atkritumu apjomu, kas nav pieņemts, atkārtoti izmantots vai reģenerēts, tā mērķis ir radīt papildu garantiju nodokļa maksājuma saistības izpildei, ja nodokļa maksātājs nav izpildījis savas saistības attiecībā uz nodokļa samaksu, lai nepieļautu, ka VVD lēmumā noteiktā nodokļa maksājuma iekasēšana varētu kļūt apgrūtināta vai neiespējama. Finanšu nodrošinājuma minimālais apmērs ir 50 000 euro. Finanšu nodrošinājuma minimālo apmēru piemēro RAS, kura kopējais klientu aprēķinātais nodoklis nepārsniedz 4 000 000 euro gadā, attiecīgi finanšu nodrošinājuma maksimālais apmērs nepārsniedz 100 000 euro gadā. RAS finanšu nodrošinājumu nepieciešams uzturēt spēkā pilnā apmērā visu līguma ar VVD darbības laiku un vienu gadu pēc līgumu darbības izbeigšanas.

Pieteikumu RAS izveidei komersants piesaka izmantojot e-pakalpojumu³⁷, aizpildot attiecīga parauga iesniegumu VVD IS. VVD izvērtē izveidoto apsaimniekošanas sistēmu un, ja tā atbilst

³⁷ <https://latvija.lv/lv/PPK/dzives-situacija/apakssituacija/p4524/ProcesaApraksts>

normatīvo aktu prasībām, noslēdz līgumu par tās īstenošanu. Pirmreizēji līgumu slēdz uz vienu gadu, bet atkārtoti, ja iepriekšējā līguma darbības laikā netika konstatēti pārkāpumi, uz trīs gadiem.

Kad VVD un RAS apsaimniekotāja līgums ir stājies spēkā, RAS apsaimniekotājs tiesīgs slēgt līgumus ar DRN maksātājiem (Ražotājiem) par apsaimniekošanas sistēmas piemērošanu. Informāciju par noslēgtajiem līgumiem RAS apsaimniekotājs paziņo katru ceturksni, līdz ceturkšņa otrā mēneša 15.datumam. VVD mēneša laikā izvērtē, vai nodokļa maksātājam nav spēkā esošs līgums ar citu apsaimniekotāju un pieņem lēmumu piešķirt atbrīvojumu par videi kaitīgām precēm (VKP un EEI) no nākamā ceturkšņa pirmā datuma³⁸, bet par transportlīdzekļiem – nākamajā dienā³⁹ pēc lēmuma pieņemšanas.

Ražotāji, kuri saņem atbrīvojumu, nemaksā DRN par tādiem DRN objektiem, par kādiem tiem piešķirts atbrīvojums, bet ir jāsedz šo DRN objektu apsaimniekošanas maksa, kas ietver DRNL 6.¹ panta sestajā daļā norādītās izmaksas (attiecīga veida atkritumu apsaimniekošanu, ieskaitot šo atkritumu dalīto savākšanu, šķirošanu, pārstrādi un reģenerāciju, lai sasniegtu normatīvajos aktos par iepakojumu un atkritumu apsaimniekošanu noteiktos mērķus, atskaitot ieņēmumu daļu, kuru tas tieši vai pastarpināti gūst no atkārtotas izmantošanas un nošķiroto reģenerējamo sadzīves atkritumu tirdzniecības; izmaksas par informācijas sniegšanu atkritumu radītājam un valdītājam; un izmaksas par pārskatu sagatavošanu un iesniegšanu VVD).

Ražotājs maksā RAS apsaimniekotājam maksu par dalību RAS apsaimniekotāja izveidotajā sistēmā, attiecīgi Ražotājam tiek piemērots atbrīvojums no DRN maksas un tiek nodrošināta DRN objektu, kad tie kļuvuši par atkritumiem apsaimniekošana. Apsaimniekošanas maksas likme nav saistīta ar DRN likmi, kas nozīmē, ka apsaimniekotājam nav pienākums palielināt apsaimniekošanas maksu, ja DRNL tiek palielināta likme DRN objektam, piemēram, ar mērķi samazināt tā patēriņu.

Spēkā esošie līgumi ar RAS apsaimniekotājiem tiek publicēti⁴⁰ VVD reģistru vietnē⁴¹.

Informācija par Ražotājiem, kuriem piemērots atbrīvojums no DRN samaksas par Precēm un, kuri DRN objektu apsaimniekošanu nodrošina RAS ietvaros, netiek publicēta. Tā pat arī netiek publicēta informācija par RAS iesaistītajiem dalībniekiem, kas nodrošina apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu, jo šo informāciju RAS apsaimniekotājs parasti klasificē kā konfidenciālu.

---

³⁸ MK 64 18.punkts

³⁹ MK 361 20.punkts

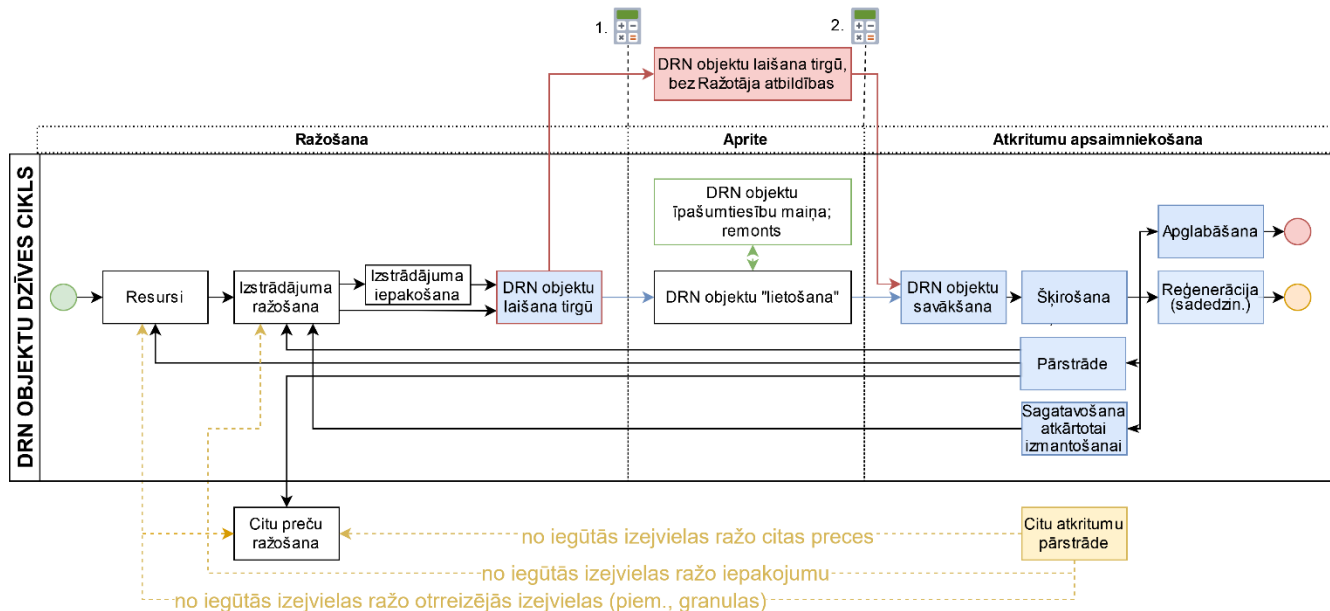
⁴⁰ Prasība noteikta DRNL 6.¹ panta trešās daļas otrajā punktā

⁴¹ <https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlaujas-un-licences/atkritumu-apsaimniekosanas-atlaujas/razotaju-atbildibas-sistemas-ras/>

2. DRN objektu uzskaites pienākums

DRN objektu dzīves ciklu (skat. 2.1. att.) var sadalīt trīs būtiskos posmos – ražošana, aprīte un atkritumu apsaimniekošana. Ražošanas posmā tiek iekļauti tādi procesi kā resursu iegūšana, izstrādājumu ražošana un iepakojšana, DRN objektu laišana tirgū. Aprītes posmā DRN objekti ir nodoti, vai tiek nodoti patērētāju rīcībā jeb “lietošanā”, tostarp ir arī tādas darbības ar DRN objektiem, kā īpašumtiesību maiņa un remonts (ja DRN objekts netika nodots operatoram kā atkritumi). Savukārt atkritumu apsaimniekošanas posmā, DRN objektu atkritumi ir operatoru rīcībā un tiem tiek piemērotas atkritumu apsaimniekošanas darbības.

2.1. att. DRN objektu uzskaites punkti

Ražotāja atbildība - nodrošināt tirgū laisto DRN objektu apsaimniekošanu - ražotāju atbildības sistēmas ietvaros

-----> Citu atkritumu pārstrādē atgūti materiāli, kuri tiek izmantoti jaunu DRN objektu vai to iepakojuma ražošanā, vai citu preču ražošanā

→ DRN objekti, par kuriem tiek maksāts DRN

→ DRN objekti, par kuriem tiek saņemts atbrīvojums no DRN samaksas

DRN objektu vai to atkritumu uzskaites punkti

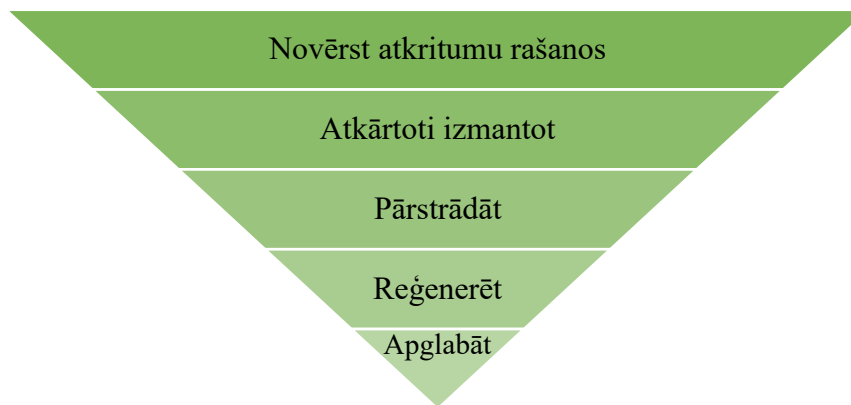
DRN objektu ražošanā var tikt izmantoti gan pirmreizēji resursi, gan resursi, kas atgūti no atkritumu apsaimniekošanas. Dažas atkritumu pārstrādes tehnoloģijas DRN objektu atkritumus pārstrādā produktos, materiālos vai vielās atbilstoši to sākotnējam izmantošanas veidam, bet citas – citam izmantošanas veidam. DRN objektu atkritumu sagatavošana atkārtotai izmantošanai uzskatāma par reģenerācijas darbību, pēc kuras atkārtotai izmantošanai sagatavotie DRN objekti atkal kļūst par nodokļa

objektu. Ja atkritumu pārstrāde vai sagatavošana atkārtotai izmantošanai nav iespējama, vai lietderīga, atkritumus var sadedzināt ar enerģijas atgūšanu, un tikai tad, ja neviena no iepriekšminētajām darbībām nav īstenojama, atkritumus apglabā.

DRN objektu dzīves ciklam nav noteiktas teritoriālās robežas, taču katrā ES dalībvalstī ir noteikti nosacījumi to uzskaitēi. Lai gan dalībvalstīs noteiktās uzskaites metodes var atšķirties, kopienas mērķis ir tikt galā ar pieaugošo atkritumu daudzumu, kas rada vides problēmas un pēc iespējas vairāk materiālu atgriezt ekonomikā.

Visā preču dzīves ciklā iesaistītajām pusēm ir pienākums⁴² ievērot atkritumu hierarhiju⁴³ – neradīt atkritumus un novērst atkritumu rašanās cēloņus, samazināt radīto atkritumu daudzumu un bīstamību, radīt tādas preces, kas pēc iespējas ir atkārtoti izmantojamas, nodrošināt to pārstrādi vai enerģijas atgūšanu, lai apglabājamo atkritumu daudzumu maksimāli samazinātu (skat. 2.2.att.).

2.2 att. Atkritumu hierarhija

Par atkritumu hierarhijas ievērošanu ir atbildīgas visas iesaistītās puses, kā politikas plānotāji, tā izpildītāji un sabiedrība kopumā. ES uzstādīts mērķis – panākt, ka līdz 2035.gadam apglabāti tiek tikai 10% radīto sadzīves atkritumu⁴⁴. Latvijā nav noteikts Ražotāju iesaistes atkritumu rašanās novēršanas aktivitātēs monitorēšanas un uzraudzīšanas pienākums.

Atbilstoši DRNL noteiktajam, Ražotājam ir jānodrošina Latvijas tirgū laisto DRN objektu uzskaitē (skat. 2.1. att. pirmais aprēķina punkts), lai pamatotu nodokļa aprēķinus. DRN objekts jāuzskaita neatkarīgi no tā, vai par to tiek maksāts DRN, vai saņemts atbrīvojums no nodokļa samaksas. Respektīvi, Ražotāji ir atbildīgi, lai tiktu uzskaitīts, kāds DRN objektu apjoms ir nonācis aprītē. Savukārt operatori ir atbildīgi par to, lai tiktu uzskaitīts DRN objektu atkritumu apjoms, kas nonācis atkritumu apsaimniekošanas ciklā (skat. 2.1. att. otrais aprēķina punkts), uzskaitot arī kādam DRN objektu

⁴² AAL 5.panta pirmā daļa

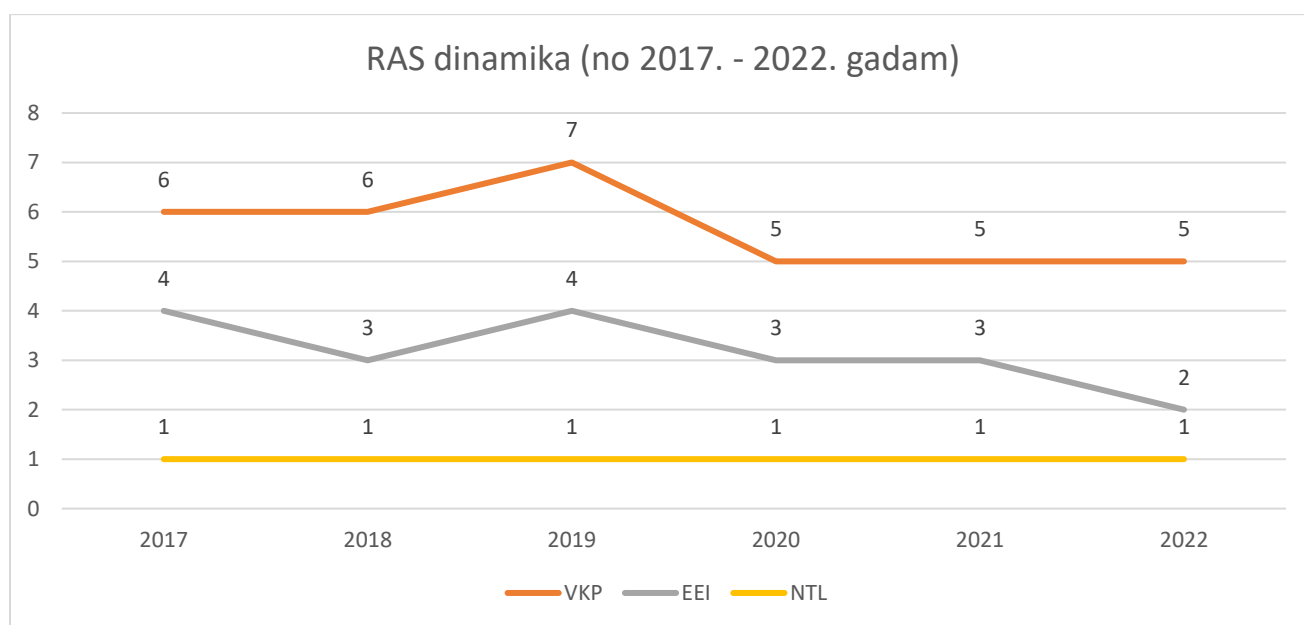
⁴³ https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/waste-framework-directive_lv

⁴⁴ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/waste/targets>

apjomam piemērotas noteiktas atkritumu apsaimniekošanas darbības. Netiek noteikts, ka operatoram būtu jāsavāc tieši to konkrēto DRN objektu atkritumi, par kuriem ir saņemts atbrīvojums, bet gan – jāsavāc noteikts apjoms tāda veida DRN objektu (par kādiem ir piemērots atbrīvojums) atkritumi.

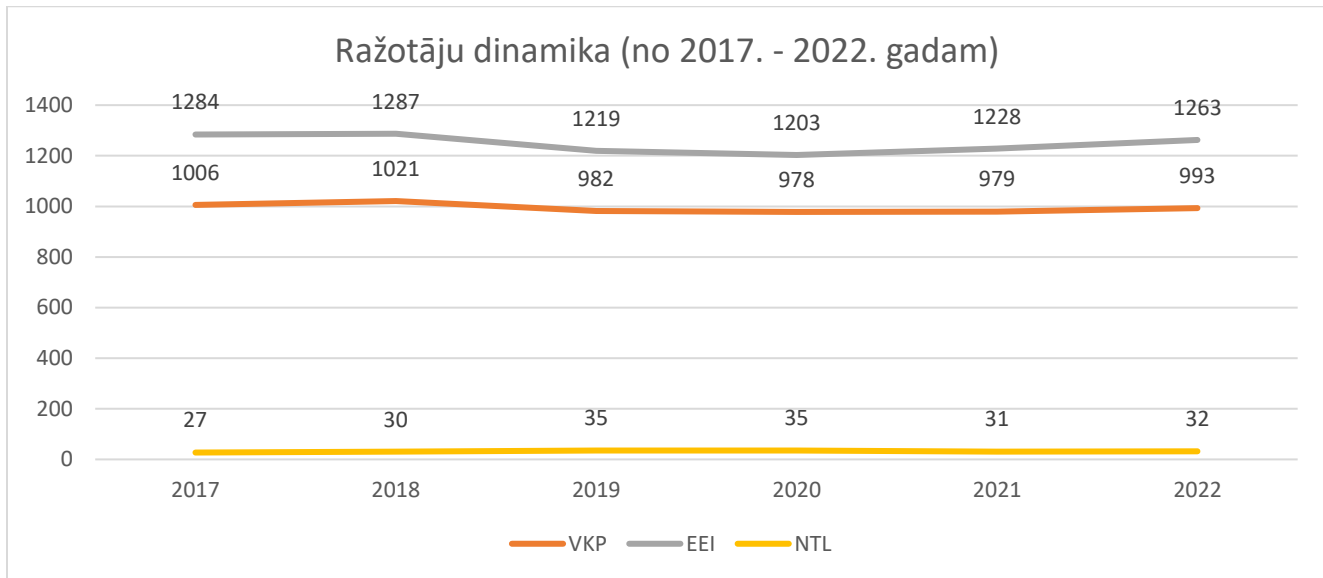
Kopumā RAS skaits laikposmā no 2017. līdz 2022. gadam ir bijis samērā stabils (skat. 2.3. att.). NTL apsaimniekošanas sistēmu, kopš šāda veida RAS izveides, ir nodrošinājis tikai 1 apsaimniekotājs, EEI atkritumu apsaimniekošanu šajā laikposmā nodrošinājuši 2 – 4 apsaimniekotāji, bet VKP atkritumu apsaimniekošanu nodrošinājuši 5 – 7 apsaimniekotāji.

2.3. att. RAS dinamika laikposmā no 2017. – 2022. gadam

Arī Ražotāju, kuri iesaistās RAS, laikposmā no 2017. – 2022. gadam, skaita dinamikā nav vērojamas krasas atšķirības (skat. 2.4. att.). NTL apsaimniekošanas sistēmā piedalās 27 – 32 Ražotāji, EEI atkritumu apsaimniekošanas sistēmā ir vislielākais Ražotāju skaits, kas svārstās robežās no 1203 – 1287 Ražotājiem, bet VKP apsaimniekošanā iesaistījušies no 978 – 1021 Ražotājam.

2.4. att. Ražotāju dinamika laikposmā no 2017. – 2022. gadam

VVD katru gadu publicē ziņojumus par RAS ietvaros apsaimniekoto DRN objektu apjomu, sniedzot informāciju, kāds DRN objektu apjoms tika radīts attiecīgajā gadā un kāds apsaimniekots, novērtējot pārstrādes un reģenerācijas mērķu sasniegšanas rādītājus⁴⁵.

Kā jau iepriekš norādīts, Ražotāji nodrošina DRN objektu uzskaiti un ziņo par tirgū laisto apjomu – RAS apsaimniekotājam (par DRN objektiem, par kuriem saņem atbrīvojumu no DRN samaksas) vai VID (par DRN objektiem, par kuriem nesaņem atbrīvojumu no DRN samaksas). Savukārt visi DRN objektu apsaimniekošanas ciklā iesaistītie operatori uzskaita un ziņo RAS apsaimniekotājam, cik daudz DRN objektus savāca un kādas darbības piemēroja attiecīgajiem atkritumiem, kādam apjomam un kādam atkritumu veidam, un kam to tālāk nodeva, līdz brīdim, kad savāktie atkritumi tālāk vairs nav apsaimniekojami kā atkritumi. Operatoriem noteikto pienākumu veikt apsaimniekoto atkritumu uzskaiti nosaka AAL, NTLAL, MK 302, MK 319.

Vispārējie nosacījumi atkritumu uzskaitē noteikti AAL 23.panta pirmās daļas 1.punktā: *“Atkritumu apsaimniekotāji, kuri veic atkritumu savākšanu vai pārvadāšanu, atkritumu sagatavošanu reģenerācijai vai apglabāšanai, atkritumu reģenerāciju vai apglabāšanu, slēgtas vai rekultivētas atkritumu izgāztuves atrakšanu un atrakto atkritumu pāršķirošanu, atkritumu tirgotāji un atkritumu apsaimniekošanas starpnieki, bīstamo atkritumu radītāji, izņemot sadzīves bīstamo atkritumu radītājus: 1) veic apsaimniekoto vai radīto atkritumu daudzuma (apjoma), veida, izcelsmes, savākšanas biežuma un pārvadāšanas uzskaiti, reģenerācijas vai apglabāšanas veidu un vietu uzskaiti hronoloģiskā secībā un uzglabā šo informāciju ne mazāk kā trīs gadus;”*.

⁴⁵ <https://www.vvd.gov.lv/lv/zinojumi-par-ras-apsaimniekoto-regenereto-apjomu>

Uzskaitēi var tikt noteiktas specifiskas prasības, piemēram, dalīti vāktu atkritumu uzskaitē noteikta **MK 788** pielikumā. Savukārt bīstamo atkritumu uzskaitē noteikta **MK 113** 1.pielikumā.

Atkritumu pārvadājumus reģistrē APUS, atbilstoši **MK 113** prasībām. Statistikas pārskatu A3 par pārskata gadā veiktajām darbībām ar atkritumiem sniedz atbilstoši **MK 271** prasībām.

3. Datu plūsma

Lai uzskatāmi atspoguļotu ar DRN objektu un to atkritumu saistīto datu plūsmu, šajā nodaļā sniegta datu plūsmas vizualizācija, atsevišķi par katru DRN objektu veidu, bet informācija, kāda veida datu plūsma ir atspoguļota, norādīta Pielikumā Nr.2 "[DRN objektu un to atkritumu dati](#)". Savukārt datu plūsmas process skaidrots zem katras datu plūsmas vizualizācijas.

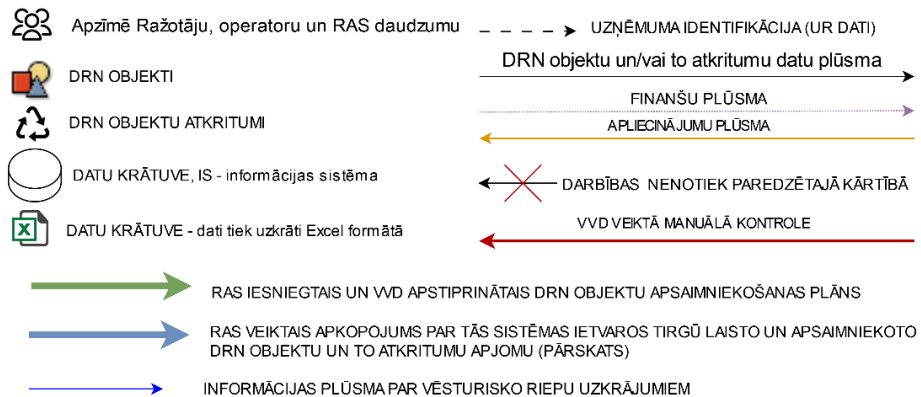
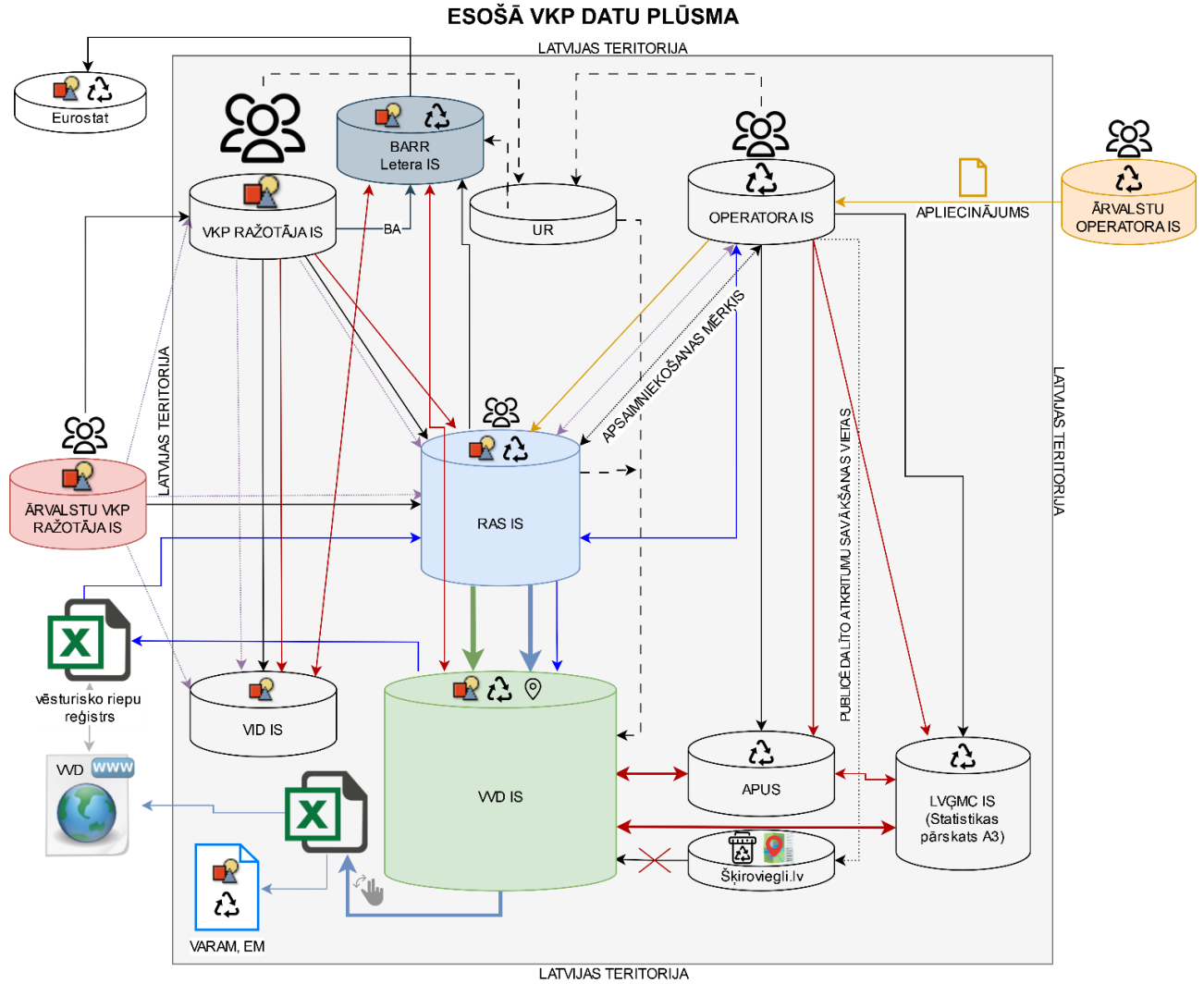
Norādītajā VVD IS datu krātuvē netiek uzglabāta informācija par VVD pieņemtajiem lēmumiem apsaimniekošanas sistēmu administrēšanas jomā (datums, numurs, adresāts, apsaimniekošanas sistēmas joma), ar RAS apsaimniekotājiem noslēgto līgumu datumu un numuru, informācija par RAS apsaimniekotāju iesniegto finanšu nodrošinājumu, par VVD izdoto atzinumu (par RAS apsaimniekotāju iesniegtajiem pārskatiem) datums un numurs, informācija par aprēķināto DRN par nepārstrādāto vai neregenerēto DRN objektu apjomu, ieturēto finanšu nodrošinājumu. Šādi dati tiek uzkrāti VVD koplietošanas resursos.

3.1.VKP datu plūsma

Ziņojuma sagatavošanas brīdī kā DRN objekts tiek noteikti 4 VKP pamatveidi – baterijas un akumulatori (BA) – ar 6 apakškategoriām, smērēļļas, eļļas filtri un riepas. Papildu prasības ir noteiktas BA un riepām, līdz ar to, šiem objektiem ir papildu datu plūsma un papildu informācijas krātuves. Shematiskajā attēlā (skat. 3.1. att.), sniegts ieskats VKP un VKP atkritumu datu plūsmā, raksturojot VKP datu turētājus, datu plūsmu un šo datu uzraudzību.

Informāciju par VKP apjomu, kas ir laists Latvijas tirgū, uzskaita un uzglabā VKP Ražotāji. Ir noteikts, ka BA Ražotājs reģistrējas un ziņo par tirgū laisto un apsaimniekoto BA apjomu LETTERA uzturētajā BARR. Ja Ražotājs saņem atbrīvojumu no DRN samaksas par VKP, tad informāciju par tirgū laisto VKP apjomu ziņo RAS apsaimniekotājam, bet ja atbrīvojumu nesaņem, tad ziņo VID. RAS apsaimniekotāji apkopo Ražotāju sniegto informāciju un paziņo operatoriem par sasniedzamo VKP atkritumu apsaimniekošanas mērķi. Lai nodrošinātu riepu apsaimniekošanas mērķu sasniegšanu, VVD publisko informāciju par vēsturisko riepu uzkrājumu vietām. Operatori RAS ietvaros savāc vēsturiskās riepas un paziņo VVD par vēsturisko riepu izvešanu. VVD atjauno informāciju par vēsturisko riepu uzkrājumiem, balstoties uz VVD inspektoru sniegtajiem pārbaudes ziņojumiem un operatoru sniegtajiem apliecinājumiem. Operatori uzskaita un glabā informāciju par savākto un apsaimniekoto VKP atkritumu apjomu, tostarp reģistrē atkritumu pārvadājumus APUS, sniedz Statistikas pārskatu A3 LVGMC, un ziņo RAS apsaimniekotājam, par apsaimniekošanas sistēmas ietvaros apsaimniekoto apjomu. Operatori nodrošina VKP atkritumu savākšanu visā valsts teritorijā, tostarp šķīrotu atkritumu savākšanas laukumos, par kuru apsaimniekošanu ir noslēgts līgums ar kuru pašvaldība atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu apsaimniekošanu ir noslēgusi atkritumu apsaimniekošanas līgumu.

3.1. att. Esošā VKP datu plūsma

Paskaidrojums par attēlā (skat. 3.1. att.) atspoguļoto datu plūsmu un iesaistīto personu rīcību:

1. ĀRVALSTU RAŽOTĀJS:

- 1.1. ārvalstu Ražotājs mēneša laikā pēc tam, kad uzsācis **AAL** noteiktās darbības ar BA, **reģistrējas BARR**⁴⁶;
- 1.2. ārvalstu Ražotājs nodrošina VKP uzskaiti, DRN aprēķinu, tirgū laistā VKP apjoma ziņošanu, kādā no norādītajiem veidiem:
  - 1.2.1. ja VKP LR teritorijā pirmā realizē vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai ievēd ārvalsts persona, kura nav reģistrēta VID kā nodokļu maksātājs, tad **pārskatu par aprēķināto DRN (par tirgū laisto VKP apjomu) iesniedz VID un samaksā nodokli** ārvalsts personas pastāvīgā pārstāvniecība, preču saņēmējs vai cita persona Latvijā, ar kuru noslēgts rakstveida līgums par saistību pārņemšanu attiecībā uz nodokli⁴⁷;
  - 1.2.2. ja VKP LR teritorijā pirmā realizē vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai ievēd ārvalsts persona, kura nav reģistrēta VID kā nodokļu maksātājs, un kurai nav pastāvīgās pārstāvniecības vai, kura nav noslēgusi rakstveida līgumu par saistību pārņemšanu attiecībā uz nodokli, **nodokli valsts budžetā iemaksā pati ārvalsts persona**. Šajā gadījumā ārvalsts persona pārskatu par aprēķināto DRN (par tirgū laisto VKP apjomu) VID nesniedz⁴⁸;
  - 1.2.3. ES reģistrēts Ražotājs var saņemt atbrīvojumu no DRN samaksas par VKP, ja izpilda **DRNL 9.pantā** noteiktos nosacījumus. Tādā gadījumā ārvalsts persona informē RAS apsaimniekotāju, ar kuru noslēgusi līgumu par apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu, par tirgū laisto VKP apjomu un veic savstarpējus norēķinus par apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu⁴⁹;
  - 1.2.4. ja trešās valsts persona laiž precī tirgū LR teritorijā, tā var piedalīties RAS ar nosacījumu, ka ir reģistrēta VID kā nodokļu maksātājs vai ir rakstveidā pilnvarojusi personu, kas veic komercdarbību LR teritorijā, pārņemt attiecīgā trešās valsts Ražotāja saistības LR teritorijā attiecībā uz šajā pantā noteikto RAS dalībnieka pienākumu izpildi. Tādā gadījumā iepriekš norādītā persona informē RAS apsaimniekotāju, ar kuru noslēgusi līgumu par apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu, par tirgū laisto VKP apjomu un veic savstarpējus norēķinus par apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu⁵⁰;

---

⁴⁶ MK 331 22.punkts

⁴⁷ DRNL 27.panta devītā daļa

⁴⁸ DRNL 27.panta 10. daļa

⁴⁹ DRNL 9.pants

⁵⁰ DRNL 6.¹ panta septītā daļa

1.3. ārvalstu Ražotājs nodrošina ziņojumu par tirgū laisto BA apjomu un BA atkritumu savākšanas, atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas apjomiem iesniegšanu BARR MK 485 31.punktā noteiktajā kārtībā.

2. **RAŽOTĀJS** (Latvijā reģistrēts Ražotājs):

2.1. mēneša laikā pēc tam, kad uzsācis AAL noteiktās darbības ar BA, reģistrējas BARR;⁵¹

2.2. Ražotājs nodrošina VKP uzskaiti, DRN aprēķinu, tirgū laistā VKP apjoma ziņošanu, kādā no norādītajiem veidiem:

2.2.1. sniedz pārskatu par aprēķināto DRN (par tirgū laisto VKP apjomu) VID un samaksā nodokli;

2.2.2. ja Ražotājam ir piešķirts atbrīvojums no DRN samaksas par VKP, Ražotājs ziņo RAS apsaimniekotājam par tirgū laisto VKP apjomu un veic savstarpējus norēķinus par apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu;⁵²

2.3. Ražotājs nodrošina ziņojumu par tirgū laisto BA apjomu un BA atkritumu savākšanas, atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas apjomiem iesniegšanu EEIRR MK 485 31.punktā noteiktajā kārtībā.

3. **OPERATORS**:

3.1. saņem pasūtījumus no RAS apsaimniekotāja par apsaimniekojamo VKP atkritumu apjomu;

3.2. operators sniedz apliecinājumus RAS apsaimniekotājam par pasūtījumu izpildi un veic norēķinus par pakalpojuma izpildi;

3.3. ja pasūtījums izpildīts ārvalstīs, operators iegūst apliecinājumu no ārvalstu operatora un iesniedz to RAS apsaimniekotājam;

3.4. ja operators apsaimniekojis vēsturiskās riepas, tad apliecinājumā norāda vēsturisko riepu izcelsmes vietu;

3.5. reģistrē pārvaldījumus APUS;

3.6. publicē vietnē Šķiroviegli.lv;

3.7. sniedz LVGMC Statistisko pārskatu A3 par atkritumiem.

4. **RAS apsaimniekotājs**:

4.1. saņem datus no Ražotāja un Ārvalstu Ražotāja par tirgū laisto apjomu. Apkopo tos;

4.2. pasūta un saņem datus no operatora par apsaimniekoto apjomu. Apkopo tos;

⁵¹ MK 331 22.punkts

⁵² DRNL 9.pants

4.3. sniedz VVD IS RAS modulī pārskatu par tirgū laisto un apsaimniekoto apjomu (*un īstenotajiem komunikācijas pasākumiem*).

5. **VID:**

5.1. saņem pārskatu par aprēķināto DRN no Ražotāja;

5.2. apkopo datus par samaksāto DRN par tirgū laisto VKP apjomu;

5.3. saņem informāciju no VVD par atbrīvojuma saņēmējiem.

6. **LETERA** (BARR):

6.1. reģistrē BA Ražotājus un Ārvalstu Ražotājus, vai to pilnvarotos pārstāvjus;

6.2. uzkrāj informāciju par BA Ražotāju vai Ārvalstu Ražotāju tirgū laisto BA apjomu;

6.3. uzkrāj informāciju par apsaimniekoto BA apjomu;

6.4. gatavo ziņojumu Eurostat⁵³ – saskaņā VARAM.;

6.5. informē VARAM un VVD par ražotājiem, kuriem bija pienākums iesniegt ziņojumus LETERA, bet to nav veikuši.

7. **VVD:**

7.1. manuāli izvērtē RAS apsaimniekotāja iesniegto apsaimniekošanas plānu⁵⁴, tostarp iesniegto finanšu nodrošinājumu, norādīto savākšanas vietu atbilstību, norādīto operatoru tiesības veikt plānā norādītās darbības, un citus kritērijus, kas apsaimniekotājam ir jāizpilda, lai ar to noslēgtu apsaimniekošanas līgumu. VVD pieņem lēmumu par līguma slēgšanu ar RAS apsaimniekotāju par VKP apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu. Lēmumu un līgumu nosūta, izmantojot VVD dokumentu vadības sistēmu. VVD uztur lēmumu reģistru Excel datnē;

7.2. administrē atbrīvojuma no DRN samaksas par VKP piemērošanu Ražotājiem un Ārvalstu Ražotājiem, kuri noslēguši līgumu ar RAS apsaimniekotāju;

7.3. papildus VVD IS iekšējiem kontroles procesiem, VVD veic manuālu kontroli 3.1. attēlā norādītajiem citās datubāzēs uzturētajiem datiem. Manuālā kontrole šajā attēlā apzīmēta ar līnijām sarkanā krāsā;

7.3.1. lai piešķirtu atbrīvojumu no DRN samaksas, VVD manuāli pārbauda vai Ārvalstu Ražotāja dati ir korekti (Latvijā reģistrēta Ražotāja dati tiek validēti ar UR vai VID saimnieciskās darbības veicēju reģistru), vai tas nav reģistrēts citā RAS atbrīvojuma saņemšanai par to pašu DRN objektu, vai BA Ražotājs ir reģistrēts BARR;

⁵³ MK 485 31.³ punkts

⁵⁴ MK 64 3.pielikums

- 7.3.2. VVD reizi ceturksnī manuāli veido sarakstu Excel datnē un izmantojot FTP, informē VID par Ražotājiem piemēroto atbrīvojumu no DRN samaksas;
- 7.3.3. saņemot RAS pārskatu⁵⁵, manuāli tiek validēti dati ar BARR, APUS, LVĢMC (Statistikas pārskats A3), kā arī tiek novērtēts, vai APUS un LVĢMC ir savstarpēji sakritīgi. Izvēles kārtībā tiek pārbaudīta operatoram izdotā atļauja par tiesībām veikt pārskatā norādīto darbību un informācija par pārrobežu pārvadājumu uzskaites sistēmu, ko VVD uztur koplietošanas resursos;
- 7.3.4. kontrolējot Ražotājus, manuāli tiek validēti Ražotāja sniegtie dati VID, LETERA un RAS;
- 7.3.5. kontrolējot operatorus, manuāli tiek validēti operatora sniegtie dati APUS, LVĢMC;
- 7.4. pārskata datu izvērtējums tiek veikts atsevišķā Excel failā, kurš tiek uzturēts VVD koplietošanas resursos;
- 7.5. vēsturisko riepju uzkrājumu informācija tiek uzturēta VVD tīmekļvietnē⁵⁶;
- 7.6. par izvērtētajiem pārskatiem VVD izdod atzinumu, kas adresātam tiek nosūtīts, izmantojot VVD dokumentu vadības sistēmu. Informācija par izdotajiem atzinumiem tiek uzturēta Excel datnē;
- 7.7. apkopo datus par RAS ietvaros tirgū laisto un apsaimniekoto VKP apjomu un šo informāciju publicē VVD tīmekļvietnē (Ziņojumi)⁵⁷;
- 7.8. Informācija par pieņemtajiem lēmumiem un veiktajiem DRN uzrēķiniem (RAS apsaimniekotājiem) tiek uzturēta VVD koplietošanas resursos.

3.2.EEI datu plūsma

Shematiskajā attēlā (skat. 3.2. att.), sniegts ieskats EEI un EEI atkritumu datu plūsmā, raksturojot EEI datu turētājus, datu plūsmu un šo datu uzraudzību. Informāciju par EEI apjomu, kas ir laists Latvijas tirgū uzskaita un uzglabā EEI Ražotāji. Šo informāciju ir jāziņo EEIRR. Ja Ražotājs saņem atbrīvojumu no DRN samaksas par EEI, tad informāciju par tirgū laisto EEI apjomu ziņo RAS apsaimniekotājam, bet ja atbrīvojumu nesaņem, tad ziņo VID. RAS apsaimniekotāji apkopo Ražotāju sniegto informāciju un paziņo operatoriem par sasniedzamo EEI atkritumu apsaimniekošanas mērķi. Operatori uzskaita un glabā informāciju par savākto un apsaimniekoto EEI atkritumu apjomu, tostarp reģistrē atkritumu pārvadājumus APUS, sniedz Statistikas pārskatu A3 LVĢMC, un ziņo RAS apsaimniekotājam, par apsaimniekošanas sistēmas ietvaros apsaimniekoto apjomu. Operatori nodrošina EEI atkritumu savākšanu visā valsts teritorijā, tostarp šķirotu atkritumu savākšanas laukumos, par kuru

⁵⁵ MK 64 5.pielikums

⁵⁶ <https://www.vvd.gov.lv/lv/razotaju-atbildibas-sistemas>

⁵⁷ <https://www.vvd.gov.lv/lv/zinojumi-par-ras-apsaimniekoto-regenereto-apjomu>

Eiropas Savienības LIFE programmas integrētais projekts "Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju"

apsaimniekošanu ir noslēgts līgums ar kuru pašvaldība atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu apsaimniekošanu ir noslēgusi atkritumu apsaimniekošanas līgumu.

Paskaidrojums par attēlā (skat. 3.2. att.) atspoguļoto datu plūsmu un iesaistīto personu rīcību:

1. ĀRVALSTU RAŽOTĀJS:

- 1.1. ārvalstu Ražotājs mēneša laikā pēc tam, kad uzsācis **AAL** noteiktās darbības ar EEI, **reģistrējas EEIRR**⁵⁸;
- 1.2. ārvalstu Ražotājs nodrošina EEI uzskaiti, DRN aprēķinu, tirgū laistā EEI apjoma ziņošanu, kādā no norādītajiem veidiem:
  - 1.2.1. ja EEI LR teritorijā pirmā realizē vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai ievēd ārvalsts persona, kura nav reģistrēta VID kā nodokļu maksātājs, tad **pārskatu par aprēķināto DRN (par tirgū laisto EEI apjomu) iesniedz VID un samaksā nodokli** ārvalsts personas pastāvīgā pārstāvniecība, preču saņēmējs vai cita persona Latvijā, ar kuru noslēgts rakstveida līgums par saistību pārņemšanu attiecībā uz nodokli⁵⁹;
  - 1.2.2. ja EEI LR teritorijā pirmā realizē vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai ievēd ārvalsts persona, kura nav reģistrēta VID kā nodokļu maksātājs, un kurai nav pastāvīgās pārstāvniecības vai, kura nav noslēgusi rakstveida līgumu par saistību pārņemšanu attiecībā uz nodokli, **nodokli valsts budžetā iemaksā pati ārvalsts persona**. Šajā gadījumā ārvalsts persona pārskatu par aprēķināto DRN (par tirgū laisto EEI apjomu) VID nesniedz⁶⁰;
  - 1.2.3. ES reģistrēts Ražotājs var saņemt atbrīvojumu no DRN samaksas par EEI, ja izpilda **DRNL 9.pantā** noteiktos nosacījumus. Tādā gadījumā ārvalsts persona informē RAS apsaimniekotāju, ar kuru noslēgusi līgumu par apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu, par tirgū laisto EEI apjomu un veic savstarpējus norēķinus par apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu⁶¹;
  - 1.2.4. ja trešās valsts persona laiž precī tirgū LR teritorijā, tā var piedalīties RAS ar nosacījumu, ka ir reģistrēta VID kā nodokļu maksātājs vai ir rakstveidā pilnvarojusi personu, kas veic komercdarbību LR teritorijā, pārņemt attiecīgā trešās valsts Ražotāja saistības LR teritorijā attiecībā uz šajā pantā noteikto RAS dalībnieka pienākumu izpildi. Tādā gadījumā iepriekš norādītā persona informē RAS apsaimniekotāju, ar kuru noslēgusi līgumu par apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu, par tirgū laisto EEI apjomu un veic savstarpējus norēķinus par apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu⁶²;

⁵⁸ MK 331 7.punkts

⁵⁹ DRNL 27.panta devītā daļa

⁶⁰ DRNL 27.panta 10. daļa

⁶¹ DRNL 9.pants

⁶² DRNL 6.¹ panta septītā daļa

1.3. ārvalstu Ražotājs nodrošina ziņojumu par tirgū laisto EEI apjomu un EEI atkritumu savākšanas, atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas apjomiem iesniegšanu EEIRR MK 388 29.punktā noteiktajā kārtībā.

2. **RAŽOTĀJS** (Latvijā reģistrēts Ražotājs):

2.1. mēneša laikā pēc tam, kad uzsācis AAL noteiktās darbības ar EEI, reģistrējas EEIRR⁶³;

2.2. Ražotājs nodrošina EEI uzskaiti, DRN aprēķinu, tirgū laistā EEI apjoma ziņošanu, kādā no norādītajiem veidiem:

2.2.1. sniedz pārskatu par aprēķināto DRN (par tirgū laisto EEI apjomu) VID un samaksā nodokli;

2.2.2. ja Ražotājam ir piešķirts atbrīvojums no DRN samaksas par EEI, Ražotājs ziņo RAS apsaimniekotājam par tirgū laisto EEI apjomu un veic savstarpējus norēķinus par apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu⁶⁴;

2.3. Ražotājs nodrošina ziņojumu par EEI atkritumu savākšanas, atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas apjomiem iesniegšanu EEIRR MK 388 29.punktā noteiktajā kārtībā.

3. **OPERATORS**:

3.1. saņem pasūtījumus no RAS apsaimniekotāja par apsaimniekojamo EEI atkritumu apjomu;

3.2. operators sniedz apliecinājumus RAS apsaimniekotājam par pasūtījumu izpildi un veic norēķinus par pakalpojuma izpildi;

3.3. ja pasūtījums izpildīts ārvalstīs, operators iegūst apliecinājumu no ārvalstu operatora un iesniedz to RAS apsaimniekotājam;

3.4. reģistrē pārvadījumus APUS;

3.5. publicē Šķiroviegli.lv;

3.6. sniedz LVĢMC Statistisko pārskatu A3 par atkritumiem.

4. **RAS apsaimniekotājs**:

4.1. saņem datus no Ražotāja un Ārvalstu Ražotāja par tirgū laisto apjomu, apkopo tos;

4.2. pasūta un saņem datus no operatora par apsaimniekoto apjomu, apkopo tos;

4.3. sniedz VVD IS RAS modulī pārskatu par tirgū laisto un apsaimniekoto apjomu (*un īstenojamiem komunikācijas pasākumiem*).

---

⁶³ MK 331 7.punkts

⁶⁴ DRNL 9.pants

5. **VID:**

- 5.1. saņem pārskatu par aprēķināto DRN no Ražotāja;
- 5.2. apkopo datus par samaksāto DRN par tirgū laisto EEI apjomu;
- 5.3. saņem informāciju no VVD par atbrīvojuma saņēmējiem.

6. **LETERA (EEIRR):**

- 6.1. reģistrē Ražotājus un Ārvalstu Ražotājus, vai to pilnvarotos pārstāvjus;
- 6.2. uzkrāj informāciju par Ražotāju vai Ārvalstu Ražotāju tirgū laisto EEI apjomu;
- 6.3. uzkrāj informāciju par apsaimniekoto EEI apjomu;
- 6.4. gatavo ziņojumu Eurostat⁶⁵ – saskaņā VARAM;
- 6.5. informē VVD un VARAM par Ražotājiem, kuriem bija pienākums iesniegt LETERA ziņojumus, bet to nav veikuši.

7. **VVD:**

- 7.1. manuāli izvērtē RAS apsaimniekotāja iesniegto apsaimniekošanas plānu⁶⁶, tostarp iesniegto finanšu nodrošinājumu, norādīto savākšanas vietu atbilstību, norādīto operatoru tiesības veikt plānā norādītās darbības, un citus kritērijus, kas apsaimniekotājam ir jāizpilda, lai ar to noslēgtu apsaimniekošanas līgumu. VVD lemj par līguma slēgšanu ar RAS apsaimniekotāju par EEI apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu. Lēmumu un līgumu nosūta izmantojot VVD dokumentu vadības sistēmu. VVD uztur lēmumu reģistru Excel datnē;
- 7.2. administrē atbrīvojuma no DRN samaksas par EEI piemērošanu Ražotājiem un Ārvalstu Ražotājiem, kuri noslēguši līgumu ar RAS apsaimniekotāju;
- 7.3. papildus VVD IS iekšējiem kontroles procesiem, VVD veic manuālu kontroli 3.2. attēlā norādītajiem citās datubāzēs uzturētajiem datiem - sarkanās krāsas līnijas;
  - 7.3.1. lai piešķirtu atbrīvojumu no DRN samaksas, VVD manuāli pārbauda vai Ārvalstu Ražotāja dati ir korekti (Latvijā reģistrēta Ražotāja dati tiek validēti ar UR vai VID saimnieciskās darbības veicēju reģistru), vai tas nav reģistrēts citā RAS atbrīvojuma saņemšanai par to pašu DRN objektu, vai ir reģistrēts EEIRR;
  - 7.3.2. VVD reizi ceturksnī manuāli veido sarakstu Excel datnē un izmantojot FTP, informē VID par Ražotājiem piemēroto atbrīvojumu no DRN samaksas;

---

⁶⁵ MK 388 33.punkts

⁶⁶ MK 64 3.pielikums

- 7.3.3. saņemot RAS pārskatu⁶⁷, manuāli tiek validēti dati ar EEIRR, APUS, LVĢMC (Statistikas pārskats A3), kā arī tiek novērtēts, vai APUS un LVĢMC ir savstarpēji sakritīgi. Izvēles kārtībā tiek pārbaudīta operatoram izdotā atļauja par tiesībām veikt pārskatā norādīto darbību un informācija par pārrobežu pārvadājumu uzskaites sistēmu, ko VVD uztur koplietošanas resursos;
- 7.3.4. kontrolējot Ražotājus, manuāli tiek validēti Ražotāja sniegtie dati VID, LETERA un RAS;
- 7.3.5. kontrolējot operatorus, manuāli tiek validēti operatora sniegtie dati APUS, LVĢMC;
- 7.4. pārskata datu izvērtējums tiek veikts atsevišķā Excel failā, kurš tiek uzturēts VVD koplietošanas resursos;
- 7.5. par izvērtētajiem pārskatiem VVD izdod atzinumu, kas tiek nosūtīts izmantojot VVD dokumentu vadības sistēmu. Informācija par izdotajiem atzinumiem tiek uzturēta Excel datnē;
- 7.6. apkopo datus par RAS ietvaros tirgū laisto un apsaimniekoto EEI apjomu un šo informāciju publicē VVD tīmekļvietnē (Ziņojumi);
- 7.7. informācija par pieņemtajiem lēmumiem un veiktajiem DRN uzrēķiniem (RAS apsaimniekotājiem) tiek uzturēta VVD koplietošanas resursos.

3.3. NTL datu plūsma

Shematiskajā attēlā (skat. 3.3. att.), sniegts ieskats TL un NTL datu plūsmā, raksturojot TL datu turētājus, datu plūsmu un šo datu uzraudzību. Informāciju par TL apjomu, kas ir laists Latvijas tirgū (reģistrēts Latvijā) uzskaita un uzglabā TL Ražotāji. TL reģistrē CSDD. Ja Ražotājs saņem atbrīvojumu no DRN samaksas par TL, tad informāciju par tirgū laisto TL apjomu RAS apsaimniekotājs iegūst no CSDD, bet Ražotājs to apstiprina. RAS apsaimniekotāji apkopo Ražotāju sniegto informāciju un paziņo operatoriem par sasniedzamo NTL apsaimniekošanas mērķi. Operatori uzskaita un glabā informāciju par savākto un apsaimniekoto NTL apjomu, tostarp reģistrē likvidācijas sertifikātus CSDD, reģistrē atkritumu pārvadājumus APUS, sniedz Statistikas pārskatu A3 LVĢMC, un ziņo RAS apsaimniekotājam, par apsaimniekošanas sistēmas ietvaros apsaimniekoto apjomu. Operatori, kuri neiesaistās RAS, sniedz pārskatu par apsaimniekoto NTL apjomu LVĢMC, bet NTL apsaimniekošanas plānu turpmākajiem 5 gadiem - VVD. RAS apsaimniekotājs apsaimniekošanas plānu var iesniegt uz periodu ne ilgāku par trīs gadiem. Operatori nodrošina NTL atkritumu savākšanu visā valsts teritorijā.

CSDD uztur informāciju par reģistrēto TL skaitu un masu, Ražotājiem, kuriem piešķirts atbrīvojums RAS, un datus par RAS, kura tiesīga nodrošināt tās līgumpartneriem atbrīvojuma piemērošanu, arī uztur informāciju par operatoru izdotajiem likvidācijas sertifikātiem.

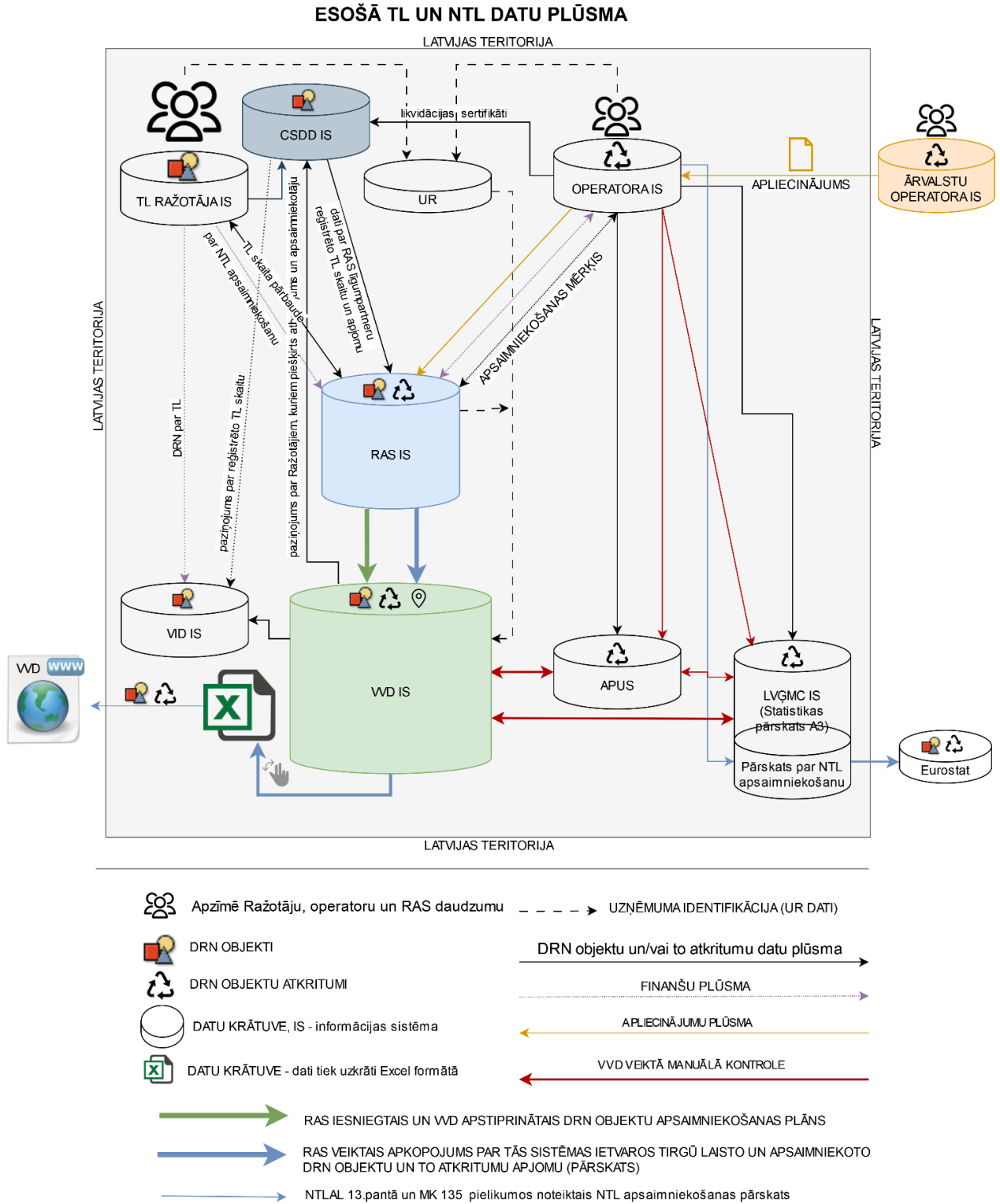
⁶⁷ MK 64 5.pielikums

Eiropas Savienības LIFE programmas integrētais projekts "Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju"

LVGMC sagatavo informāciju par valstī apsaimniekoto NTL apjomu, balstoties uz operatoru iesniegtajiem pārskatiem (atbilstoši [MK 135](#) prasībām) un iesniedz šo pārskatu Eurostat.

3.3. att. Esošā TL un NTL datu plūsma

Paskaidrojums par attēlā (skat. 3.3. att.) atspoguļoto datu plūsmu un iesaistīto personu rīcību:

1. **RAŽOTĀJS:**

- 1.1. Pirmo reizi pastāvīgi reģistrē Latvijā transportlīdzekļus (TL), uz kuriem attiecas **NTLAL** 3.panta pirmā daļa (CSDD)⁶⁸. Pirms TL reģistrācijas samaksā normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos un apmērā noteiktos nodokļus⁶⁹. DRN nemaksā, ja Ražotājam piešķirts atbrīvojums atbilstoši **DRNL** 7.pantā noteiktajam.
- 1.2. Ražotājs nodrošina TL uzskaiti, DRN aprēķinu, tirgū laistā TL skaita un apjoma ziņošanu. Ja Ražotājam ir piešķirts atbrīvojums no DRN samaksas par TL, Ražotājs apstiprina RAS apsaimniekotāja iegūto informāciju no CSDD par tirgū laisto TL skaitu un apjomu un veic savstarpējus norēķinus par apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu.⁷⁰

2. **OPERATORS:**

- 2.1. Saņem pasūtījumus no RAS apsaimniekotāja par apsaimniekojamo NTL apjomu.
- 2.2. Operators sniedz apliecinājumus RAS apsaimniekotājam par pasūtījumu izpildi un veic norēķinus par pakalpojuma izpildi.
- 2.3. Ja pasūtījums izpildīts ārvalstīs, Operators iegūst apliecinājumu no ārvalstu operatora un iesniedz to RAS apsaimniekotājam.
- 2.4. Operators, pieņemot TL apstrādei, izsniedz likvidācijas sertifikātu.
- 2.5. Reģistrē NTL un to apstrādes rezultātā iegūtu komponentu pārvadājumus APUS.
- 2.6. Operators iesniedz VVD NTL apsaimniekošanas plānu turpmākajiem pieciem gadiem.⁷¹
- 2.7. Operators iesniedz LVĢMC NTL apsaimniekošanas pārskatu.⁷²
- 2.8. Sniedz LVĢMC Statistisko pārskatu A3 par atkritumiem.

3. **RAS apsaimniekotājs:**

- 3.1. Saņem datus no CSDD (Ražotājs apstiprina informāciju) par tirgū laisto apjomu. Apkopo tos.
- 3.2. Pasūta un saņem datus no Operatora par apsaimniekoto apjomu. Apkopo tos.

⁶⁸ Atbilstoši **MK 1080** nosacījumiem

⁶⁹ **MK 1080** 37.punkts

⁷⁰ **DRNL** 7.pants

⁷¹ **MK 135** 19.punkts

⁷² Atbilstoši **NTLAL** 13.panta pirmajā daļā noteiktajam

3.3. Sniedz VVD IS RAS modulī pārskatu⁷³ par tirgū laisto un apsaimniekoto apjomu (*un īstenotajiem komunikācijas pasākumiem*).

4. **VID:**

4.1. Administrē Ražotāju veiktās DRN iemaksas par TL.

4.2. Saņem paziņojumus no CSDD par reģistrēto TL skaitu.

4.3. Saņem informāciju no VVD par atbrīvojuma saņēmējiem.

5. **CSDD:**

5.1. Reģistrē TL.

5.2. Uzkrāj informāciju par reģistrēto TL skaitu un masu.

5.3. Uztur informāciju par Ražotājiem, kuriem piemērots atbrīvojums no DRN samaksas, un RAS apsaimniekotāju, kura sistēmā Ražotāji saņem atbrīvojumu.

5.4. Sniedz informāciju RAS apsaimniekotājam, par tā līgumpartneru reģistrēto TL skaitu un masu.

5.5. Uztur informāciju par operatoru izdotajiem likvidācijas sertifikātiem.

5.6. Publicē apstrādes veicējus, kuriem ir tiesības izdot likvidācijas sertifikātus.

6. **VVD:**

6.1. Manuāli izvērtē RAS apsaimniekotāja iesniegto apsaimniekošanas plānu⁷⁴, tostarp iesniegto finanšu nodrošinājumu, norādīto savākšanas vietu atbilstību, norādīto operatoru tiesības veikt plānā norādītās darbības, un citus kritērijus, kas apsaimniekotājam ir jāizpilda, lai ar to noslēgtu apsaimniekošanas līgumu. VVD lemj par līguma slēgšanu ar RAS apsaimniekotāju par NTL apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu. Lēmumu un līgumu nosūta, izmantojot VVD dokumentu vadības sistēmu. VVD uztur lēmumu reģistru Excel datnē, VVD koplietošanas resursos.

6.2. Administrē atbrīvojuma no DRN samaksas par TL piemērošanu Ražotājiem.

6.2.1. VVD manuāli ievada CSDD datubāzē informāciju par Ražotājam piešķirto atbrīvojumu no DRN samaksas un norāda apsaimniekošanas sistēmu, kurā atbrīvojums piešķirts⁷⁵.

6.2.2. VVD reizi ceturksnī manuāli veido sarakstu Excel datnē un izmantojot FTP, informē VID par Ražotājiem piemēroto atbrīvojumu no DRN samaksas.⁷⁶

6.3. Papildus VVD IS iekšējiem kontroles procesiem, VVD veic manuālu kontroli 3.3. attēlā norādītajiem citās datubāzēs uzturētajiem datiem - sarkanās krāsas līnijas.

---

⁷³ MK 361 3.pielikums

⁷⁴ MK 361 2.pielikums

⁷⁵ MK 361 18. un 22.punkts

⁷⁶ DRNL 7.panta 3.daļa

- 6.3.1. Saņemot RAS pārskatu⁷⁷, manuāli tiek validēti dati ar APUS, LVĢMC (Statistikas pārskats A3), kā arī tiek novērtēts, vai APUS un LVĢMC ir savstarpēji sakritīgi. Izvēles kārtībā tiek pārbaudīta operatoram izdotā atļauja par tiesībām veikt pārskatā norādīto darbību un informācija par pārrobežu pārvadājumu uzskaites sistēmu, ko VVD uztur koplietošanas resursos.
- 6.3.2. Kontrolējot operatorus, manuāli tiek validēti operatora sniegtie dati APUS, LVĢMC.
- 6.4. Pārskata datu izvērtējums tiek veikts atsevišķā Excel failā, kurš tiek uzturēts VVD koplietošanas resursos.
- 6.5. VVD izdod atzinumu par izvērtēto pārskatu, kas tiek nosūtīts RAS apsaimniekotājam, izmantojot VVD dokumentu vadības sistēmu. Informācija par izdotajiem atzinumiem tiek uzturēta Excel datnē.
- 6.6. VVD apkopo datus par RAS ietvaros tirgū laisto TL un apsaimniekoto NTL apjomu. Šo informāciju publicē VVD tīmekļvietnē (Ziņojumi)⁷⁸.
- 6.7. Informācija par pieņemtajiem lēmumiem un veiktajiem DRN uzrēķiniem (RAS apsaimniekotājiem) tiek uzturēta VVD koplietošanas resursos.

---

⁷⁷ MK 64 5.pielikums

⁷⁸ <https://www.vvd.gov.lv/lv/zinojumi-par-ras-apsaimniekoto-regenereto-apjomu>

4. Nepieciešamie risinājumi

Analizējot RAS iesaistīto preču datu plūsmu, novērots, ka informācija par tirgū laisto preču (DRN objektu) apjomu tiek uzkrāta dažādos reģistros un ir savstarpēji nesakritīga. VVD uzturētā datubāze (VVD IS RAS modulis) nodrošina RAS apsaimniekotāju sniegto datu uzkrāšanu, taču nenodrošina šo datu pilnvērtīgu apstrādi un automatizētu datu kopsavilkumu ģenerēšanu. Minētās darbības Ziņojuma sagatavošanas brīdī tiek veiktas manuāli un rada lieku administratīvo slogu. VVD IS RAS modulī netiek uzturēta informācija par konkrētā Ražotāja sniegto informāciju par tirgū laisto preču apjomu. Sabiedrībai nav iespējas publiski pārliecināties vai Ražotājs iesaistās RAS un nodrošina ražotāja atbildību.

Vienots, standartizēts pakalpojuma risinājums ļaus efektīvi apstrādāt datus, lai iegūtu priekšstatu par materiālu plūsmu visā dzīves cikla gaitā. Bez šāda risinājuma nav iespējams ieviest aprites ekonomikas principu.

Konsolidēti un uzticami dati par visām RAS ietvertajām preču plūsmām ir nozīmīgi RAS uzraudzībā un pārvaldes kapacitātes palielināšanā. Datu iegūšanas un validācijas procesus, tostarp datu apmaiņu ar saistītajām datubāzēm un preču plūsmas izsekošanas procesus nepieciešams uzlabot, digitāli pārveidojot un izveidojot vienotu standartizētu reģistru sistēmu dažādu materiālu un produktu plūsmām.

IT risinājumi RAS iekļauto preču plūsmas pārvaldībai gan no informācijas plūsmas, gan uzglabāšanas viedokļa 2023. gada 11. septembrī tika prezentēti iesaistītajām institūcijām (VID, CSDD, LETERA), t.sk. izrunājot savstarpējo sistēmu integrācijas iespējas.

Izvērtējot, cik lielā mērā un kādos reģistros un datu bāzēs šobrīd tiek glabāta informācija (skat. 3. nodaļu), zemāk tiek piedāvāti nepieciešamie digitālie risinājumi RAS iekļauto preču plūsmas pārvaldībai gan no informācijas plūsmas, gan uzglabāšanas viedokļa, lai izveidotu konsolidētus un ticamus datus par visu preču plūsmu uzglabāšanu vienā vietā un pēc iespējas standartizētā veidā.

1. **Tirgū laisto DRN objektu apjoma izvērsto datu iegūšana.** Nepieciešams risinājums, kas nodrošinātu ka VVD IS tiek uzkrāti (ir pieejami) Ražotāju sniegtie dati par tirgū laisto preču apjomu (dati, ko Ražotājs ziņojis attiecīgajam RAS apsaimniekotājam). VVD datubāze par EEI un BA ir jāintegrē ar LETERA uzturēto datubāzi, bet datiem par TL – ar CSDD uzturēto Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistru.

1.1. VVD neiegūst informāciju, kādus datus RAS apsaimniekotājam ziņo Ražotāji (DRN atbrīvojuma saņēmēji). Datu trūkums palielina administratīvo slogu, ejot kontrolē pie Ražotāja, jo dati par tirgū laisto un paziņoto DRN objektu apjomu jāpieprasa gan Ražotājam, gan RAS apsaimniekotājam. Tāpat minēto datu trūkums liedz novērtēt pārskatā norādīto datu uzskaites kvalitāti un kopumā pārliecināties par Ražotāju paziņoto datu (par tirgū laisto DRN objektu apjomu) datu kvalitāti. Datu trūkums ietekmē arī to, ka VVD nevar Ražotājam sniegt informāciju, kā arī Ražotājs pats nevar pārliecināties, kādu tieši tirgū laisto DRN objektu apjomu RAS apsaimniekotājs ziņojis VVD un apsaimniekojis.

1.2. VVD ir tiesības pieprasīt šos datus, balstoties uz [DRNL 30.](#) panta otrajā un piektajā daļā noteikto.

- 1.3. Ņemot vērā iepriekš minēto, nepieciešams papildināt apsaimniekošanas sistēmu pārskatu formātus ar prasību iesniegt pārskatā norādīto datu par tirgū laisto DRN objektu izvērsto informāciju – detalizēti dati par katra Ražotāja tirgū laisto DRN objektu apjomu un nodrošināt šādu funkcionalitāti VVD IS RAS modulī.
- 1.4. Nepieciešams noteikt, ka RAS apsaimniekotāji detalizēto informāciju par to līgumpartneru (Ražotāju) tirgū laisto apjomu iesniedz vienu reizi gadā kā auditētajā pārskatā norādītā tirgū laisto DRN objektu apjoma izvērsto informāciju (saraksts ar konkrētajā RAS iesaistītajiem Ražotājiem un to pārskata periodā tirgū laisto DRN objektu apjomu, atbilstoši uzskaites detalizācijai).
- 1.5. Nepieciešams izstrādāt risinājumu, lai izvērstie dati par tirgū laisto DRN objektu (EEI un BA) apjomu būtu sakritīgi ar LETERA uzturētajās datubāzēs (EEIRR un BARR) ziņotajiem.
- 1.6. Nepieciešams izstrādāt risinājumu, lai izvērstie dati par tirgū laisto TL apjomu būtu sakritīgi ar CSDD ziņotajiem.
2. **VVD IS RAS moduļa funkcionalitātes vienādošana.** Nepieciešams savstarpēji vienādot e-pakalpojuma RAS izveidei un pārskatu par RAS īstenošanu sniegšanai funkcionalitāti visām RAS iekļautajām precēm (salāgot visus VVD IS RAS moduļa pakalpojumus), ar mērķi uzlabot veiktspējas kvalitāti abās sistēmas lietotāju pusēs.
  - 2.1. Līgumu atkārtota slēgšana ar ilggadēji strādājošiem RAS apsaimniekotājiem, rada lieku administratīvu slogu, ko var novērst, paredzot iespēju pagarināt apsaimniekošanas līgumu. Nepieciešams tehnisks risinājums, kā pagarināt apstiprinātos apsaimniekošanas plānus.
  - 2.2. Nepieciešams pilnveidot esošo risinājumu auditora atzinuma pievienošanai VVD IS izveidotam pārskatam, lai auditoram būtu piekļuve RAS apsaimniekotāja sagatavojam pārskatam un RAS apsaimniekotājs to pēc auditēšanas vairs nevarētu labot. Papildus nepieciešams šīs darbības biznesa procesa izvērtējums.
  - 2.3. Nepieciešams izvērtēt un ieviest risinājumu, lai vienādotu VVD IS RAS modulī pieejamo funkcionalitāti visiem RAS veidiem.
  - 2.4. Nepieciešams noteikt, ka TL pieņemšanas vietas jāpublicē Šķiroviegli.lv, lai arī NTL apsaimniekotājam būtu iespēja datus par savākšanas vietām izvēlēties automatizēti.
3. **DRN objektu administrēšanas rīku iestrāde VVD IS.** Nepieciešams izveidot digitālos risinājumus, lai pārvaldības procesā pēc iespējas novērstu ārēju rīku izmantošanu – atsevišķu *Excel* failu uzturēšanu, kuros tiek papildināti un apstrādāti datubāzē uzturētie dati.
  - 3.1. Ziņojuma sagatavošanas brīdī VVD manuāli uztur datu kopsavilkumu par piešķirtajiem atbrīvojumiem (Ražotājiem, kuriem piemērots DRN atbrīvojums par VKP, EEI, TL (arī IEP un DEP) *Excel* datnē (**DRN DB**). Šajā datnē pieejami vēsturiskie dati, sākot no 2011.gada. Dati ik ceturksni tiek manuāli pārlikti no VVD IS RAS moduļa apsaimniekošanas plānu 8.sadaļas uz

- Excel* datni (DRN DB). Nepieciešams izstrādāt risinājumu, lai nodrošinātu automatizētu uzskaiti par to, cik un kuri Ražotāji konkrētā laikposmā saņem atbrīvojumu par VKP, EEI un TL.
- 3.2. Informācija par pieņemtajiem lēmumiem RAS administrēšanas jomā tiek uzturēta *Excel* datnē (**DRN Lēmumu reģistrs**). Lēmumi tiek nosūtīti adresātam, izmantojot VVD dokumentu vadības sistēmu un uzglabāti VVD koplietošanas resursos. Nepieciešams izvērtēt to integrēšanu VVD IS
  - 3.3. Informācija par noslēgtajiem līgumiem ar RAS apsaimniekotājiem tiek uzturēta *Excel* datnē (**DRN Līgumu reģistrs**). Līgumi glabājas VVD dokumentu vadības sistēmā, bet ir atsevišķa reģistrēšanas sistēma. Nepieciešams izvērtēt to integrēšanu VVD IS.
  - 3.4. Informācija par iesniegtajiem finanšu nodrošinājuma dokumentiem, kuri nodrošina ar RAS apsaimniekotājiem noslēgtos līgumus, tiek uzturēta *Excel* datnē (**Finanšu nodrošinājumu reģistrs**), bet iesniegtie finanšu nodrošinājuma dokumenti – VVD IS RAS modulī (pievienots pie attiecīgā RAS apsaimniekošanas plāna) un VVD koplietošanas resursos. Nepieciešams izvērtēt to integrēšanu VVD IS.
  - 3.5. Ziņojuma sagatavošanas brīdī RAS apsaimniekotājs VVD IS RAS modulī (apsaimniekošanas plānā) var pieteikt sadarbības partnerus, ar kuru līdzdalību nodrošina atkritumu apsaimniekošanu. Tie var būt gan Latvijā reģistrēti, gan ārvalstīs reģistrēti operatori. Ja RAS apsaimniekotājs sistēmā ievada Latvijā reģistrētu operatoru, tad sistēmā automātiski tiek validēts, vai ievadītā operatoram izsniegtā atļauja ir aktuāla. Bet, ja ievada Ārvalstu operatoru, tādā gadījumā datus ievada manuāli un tie nevalidējas, jo VVD nav integrācijas ar citu valstu atļauju reģistriem. VVD pēc ārvalstu operatora atļaujas izvērtēšanas apstiprina konkrēto ārvalstu operatoru attiecīgā RAS apsaimniekošanas plānā un papildus šos datus reģistrē *Excel* datnē (**IEKĀRTU REĢISTRS**), bet iesniegtās atļaujas *PDF, Word, Edoc* formātos – VVD koplietošanas resursos. Nepieciešams risinājums, lai VVD IS sistēmā varētu ievadīt ārvalstu operatorus un tiem izsniegtās atļaujas, novēršot atsevišķas *Excel* datnes un koplietošanas resursu lietošanu, kā arī nodrošinot automātisku datu validāciju ar sistēmā jau ievadītajiem un apstiprinātajiem ārvalstu operatoru datiem, ja šos ārvalstu operatorus piesaka atkārtoti vai norāda pārskatā kā reģenerācijas darbību izpildītājus.
  - 3.6. Informācija par šķiroto atkritumu savākšanas laukumiem, par kuriem pašvaldība ir noslēgusi līgumu ar operatoru, kuriem jābūt iekļautiem RAS apsaimniekošanas plānos, tiek uzturēta *Excel* datnē (**LAUKUMU REĢISTRS**), bet daļa informācijas (adrese un pašvaldība) tiek uzturēta VVD IS RAS modulī kā klasifikators. Nepieciešams izstrādāt risinājumu pilnīgas informācijas uzturēšanai sistēmā. Risinājums jāvērtē kopsakarā ar plānoto integrāciju ar skiroviegli.lv.
  - 3.7. Iesniegto auditēto pārskatu apkopojums tiek veikts *Excel* datnē (**IZVĒRTĒJUMS**), kurā iestrādāti pārskata pārbaudes jautājumi un rīki. Nepieciešams izvērtēt šī procesa integrēšanu VVD IS.

- 3.8. VVD izvērtē iesniegtos auditētos pārskatus un izdod atzinumu. Informācija par izdotajiem atzinumiem tiek uzturēta *Excel* datnē (DRN ATZINUMU REGISTRŠ), bet izdotie atzinumi tiek nosūtīti adresātam izmantojot VVD dokumentu vadības sistēmu un uzturēti VVD koplietošanas resursos. Nepieciešams izvērtēt šī procesa integrēšanu VVD IS.
4. **Risinājumi automātiskai datu validācijai.** VVD IS RAS modulī nepieciešams iestrādāt vairākas automatizētas datu validācijas, kas saistītas gan ar ārējā, gan iekšējā lietotāja darbību un ievadītās informācijas validēšanu.
- 4.1. Praksē novērots, ka pārsvarā VVD IS RAS modulī pirmreizējs apsaimniekošanas plāns par apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu netiek iesniegts pareizi ar pirmo reizi. Kļūdas ir arī atkārtoti iesniedzot pieteikumu apsaimniekošanas plāna apstiprināšanai. Nepieciešams izvērtēt iespējamās automātiskās datu validācijas (piemēram, izveidojot integrāciju ar VVD IS atļauju moduli, lai lietotājs nevarētu ievadīt nekorektus operatoriem izsniegto atļauju datus), lai pēc iespējas nodrošinātu, ka apsaimniekošanas plāni tiek iesniegti pareizi ar pirmo reizi.
- 4.2. Iesniegto apsaimniekošanas plānu izvērtēšana līguma ar RAS apsaimniekotāju slēgšanas, kā arī apsaimniekošanas plāna grozījumu nolūkam, notiek manuāli, atsevišķā *Excel* datnē. Nepieciešams izstrādāt risinājumus apsaimniekošanas plānu automatizētai vai daļēji automatizētai validācijai, tostarp – iestrādājot finanšu nodrošinājuma apmēra aprēķinu, un izvērtējot iespējas kontroles procesu integrēt VVD IS RAS modulī, lai pēc iespējas samazinātu administratīvo slogu. Izvērtējama ir arī izvērtēto apsaimniekošanas plānu un to grozījumu automatizēta, vai daļēji automatizēta apstiprināšana, kā arī izmaiņu noraidīšanas process.
- 4.3. Nepieciešams izstrādāt risinājumu, lai VVD IS RAS modulī, piesakot Ražotāju atbrīvojuma saņemšanai, tiktu automātiski pārbaudītas tā iespējas saņemt atbrīvojumu (pārbaudīts un reaģēts uz to, vai Ražotājam nav spēkā esošs atbrīvojums par noteiktu DRN objektu noteiktā periodā – citā apsaimniekošanas sistēmā).
- 4.4. Novērota problemātika ar ārvalstu Ražotāju datu validēšanu un kontroli. Pirmkārt, lai reģistrētu atbrīvojuma saņemšanai ārvalstu Ražotāju, informāciju par Ražotāju datus nevar validēt ar attiecīgās valsts uzņēmumu reģistru (nav iespējama automatizēta identifikācija). Otrkārt, VVD nav tiesības kontrolēt ārvalstnieku darbības ar DRN objektiem (piemēram, validēt RAS apsaimniekotājam iesniegto datu atbilstību faktiskajai situācijai). Līdz ar to, nepieciešams noteikt, ka ne tikai trešās valsts personas (DRNL 6.¹ panta septītā daļa), bet arī ES reģistrēta Ražotāja pienākumus ir jāpārņem Latvijā reģistrētai saimnieciskās darbības veicējai, vai izvērtēt alternatīvus risinājumus. Risinājums jāskata kontekstā ar ārvalstu Ražotāja pienākumu un iespējām samaksāt DRN un reģistrēties EEIRR un šo Ražotāju datu savstarpēju salīdzināšanu starp VID, VVD, LETERA un RAS apsaimniekotāju datubāzēm.
- 4.5. Praksē novērots, ka VVD IS RAS modulī iesniedzot pārskatus par apsaimniekošanas sistēmu īstenošanu, lietotāji pieļauj kļūdas, nekorekti pārrakstot pamatojuma dokumentos ietverto

informāciju, vai izvēlas nekorektu vērtību, norādot apsaimniekošanas darbības veidu vai reģionu. Nepieciešams izvērtēt iespējamās automatiskās datu validācijas, lai pēc iespējas mazinātu kļūdainu pārskatu iesniegšanu.

- 4.6. VVD manuāli veic RAS apsaimniekotāju iesniegto pārskatu izvērtēšanu, datus un kontroles rezultātus apkopojot atsevišķā *Excel* datnē. Papildus manuāli tiek vērtēti dati par iesniegtā finanšu nodrošinājuma atbilstību faktiskajai situācijai. Nepieciešams izstrādāt risinājumus pārskatos norādīto datu automatizētai vai daļēji automatizētai validācijai, izvērtējot iespējas kontroles procesu integrēt VVD IS RAS modulī, lai pēc iespējas samazinātu administratīvo slogu.
- 4.7. Gan datu kvalitātes uzraudzības, gan e-pakalpojuma vienādošanas nolūkā, nepieciešams novērtēt DRN objektu datu izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. VVD IS RAS modulī šāda funkcionalitāte nav iestrādāta. Kā arī nav noteikts pienākums iesaistītajām pusēm veikt DRN objektu datu salīdzinājumu ar iepriekšējo gadu. Nepieciešams papildināt regulējumu par apsaimniekošanas sistēmu īstenošanu, nosakot apsaimniekotājam par pienākumu vērtēt, vai Ražotāja sniegtie dati atšķiras par 10% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, apstiprinošā gadījumā iegūt Ražotāja paskaidrojumu. Kā arī nepieciešams papildināt iepriekšminēto regulējumu, nosakot VVD par pienākumu salīdzināt ziņoto datu atšķirību pret iepriekšējo gadu, nosakot indikatīvo izmaiņu robežvērtību (10%), pie kuras iestājas datu pārbaudīšanas vai paskaidrošanas nepieciešamība.
5. **Datu kopsavilkumu ģenerēšana.** Nepieciešams risinājums, kas nodrošinātu datu kopsavilkumu iegūšanu dažādos informācijas šķērs griezumos, gan kontroles, gan ziņojumu sagatavošanas mērķiem.
  - 5.1. Ziņojuma sagatavošanas brīdī VVD IS nav iespējams nodrošināt automatizētu datu apkopošanu par tirgū laisto un apsaimniekoto DRN objektu apjomu, kas nepieciešams gan kontroles veikšanai, gan ziņojumu sagatavošanai. Nepieciešams izstrādāt risinājumu, lai nodrošinātu izvērtētajos un apstiprinātajos pārskatos par DRN objektu apsaimniekošanu norādītās informācijas apkopošanu un kopsavilkumu iegūšanu.
  - 5.2. Esošais VVD IS RAS moduļa risinājums neļauj automatizēti apkopot informāciju, uz kurām valstīm RAS ietvaros DRN objektu atkritumi aizvesti pārstrādei vai reģenerācijai. Nepieciešams rast risinājumu šo datu strukturētai uzturēšanai un apkopošanai.
  - 5.3. Nepieciešams izstrādāt risinājumu, lai VVD IS RAS modulī sniegtie izvērstie dati par tirgū laisto DRN objektu apjomu tiktu automatizēti apkopoti no visu RAS apsaimniekotāju sniegtajiem pārskatiem. Kopsavilkumā jābūt ietvertai informācijai par Ražotāja nosaukumu, uzņēmuma reģistrācijas numuru (uz kuru piešķirts atbrīvojums), tirgū laisto DRN objektu apjomu (detalizēti par katru DRN objektu) un apsaimniekošanas sistēmu, kurai Ražotājs šos datus ziņojis.
6. **RAS iesaistīto Ražotāju publicēšana.** Nepieciešams risinājums, lai nodrošinātu RAS iesaistīto Ražotāju publicēšanu.

- 6.1. Nepieciešams publicēt informāciju par Ražotājiem, kuri iesaistās apsaimniekošanas sistēmās. Izvērtējams efektīvākais risinājums – informācijas publicēšana VVD reģistru vietnē, vai/un Atvērto datu portālā (data.gov.lv).
  - 6.2. Publicējami tādi dati kā – Ražotāja nosaukums, uzņēmuma reģistrācijas numurs (kurš reģistrēts atbrīvojuma piemērošanai), juridiskā adrese, DRN objekta veids, par kuru piemērots atbrīvojums (VKP, EEI, TL (arī iepakojums), atbrīvojuma piemērošanas periods). Paredzot datu klāstu paplašināt, piemēram, pievienojot Ražotāja tirdzniecības nosaukumu un /vai tīmekļvietni.
  - 6.3. Datu publicēšana par apsaimniekošanas sistēmās iesaistītajiem Ražotājiem ne tikai palīdzētu identificēt *free-riders* (pelēkā sektora Ražotājus), bet arī nodrošinātu iespēju Ražotājam pārliecināties, vai tam ir piemērots atbrīvojums no DRN samaksas par attiecīgo DRN objekta veidu. Praksē mēdz būt situācijas, kurās Ražotājs ir noslēdzis līgumu ar RAS apsaimniekotāju, bet apsaimniekotājs kļūdas dēļ nav pieteicis līgumpartneri (Ražotāju) DRN atbrīvojuma saņemšanai. Lai novērstu šādus gadījumus, būtu jāvērtē arī nepieciešamība RAS apsaimniekotāju IS integrēt ar VVD IS, lai datu apmaiņa notiktu automātiski.
7. **Aktuālo RAS automatizēta publicēšana.** Nepieciešams risinājums, lai nodrošinātu aktuālo RAS automatizētu publicēšanu VVD reģistru vietnē.
    - 7.1. Šobrīd informācija par aktuālajiem RAS apsaimniekotājiem, ar kuriem VVD noslēgts līgums, tiek sagatavota manuāli un publicēta VVD reģistru vietnē⁷⁹ (*PDF formātā*).
    - 7.2. Lai samazinātu administratīvo slogu un nodrošinātu sabiedrībai ērti pieejamu aktuālo informāciju par RAS, nepieciešams izveidot risinājumu, kas nodrošinātu, ka informācija par aktuālajiem RAS tiktu atjaunināta un publicēta automātiski, piemēram, tā pat kā informācija par VVD izsniegtajām atļaujām – reģistru vietnē, strukturētu datu veidā, nevis *PDF formātā*.
    - 7.3. Ziņojuma sagatavošanas brīdī VVD IS tiek uzturēta informācija par RAS (VKP, EEI, NTL) apsaimniekotāju, ar kuru noslēgts līgums, līguma spēkā esamības periods, bet informācija par lēmuma datumu un numuru, ar kuru nolemts noslēgt līgumu un noslēgtā līguma datumu un numuru tiek uzturēta ārējās Excel datnēs.
  8. **Integrācija ar VID IS.** Uz Starpresoru līguma pamata jānodrošina informācijas apmaiņu ar VID par piešķirtajiem atbrīvojumiem no DRN samaksas par visiem preču veidiem, kā arī par precēm, par kurām aprēķināts DRN. Plānots risinājumu ieviest, pamatojoties uz esošo starpresoru vienošanās starp VVD un VID datu apmaiņai izmantot DAGR (datu izplatīšanas un pārvaldības platforma).
    - 8.1. Atbilstoši regulējumā noteiktajam, VVD katru ceturksni jāpaziņo VID par piešķirtajiem atbrīvojumiem no DRN samaksas par VKP, EEI, TL (arī iepakojumu un depozīta iepakojumu). Ziņojuma sagatavošanas brīdī, informācija par Ražotājiem, kuriem piemērots atbrīvojums no

⁷⁹ <https://registri.vvd.gov.lv/izsniegtas-atlaujas-un-licences/atkritumu-apsaimniekosanas-atlaujas/razotaju-atbildibas-sistemas-ras/>

DRN samaksas, katru ceturksni tiek ievietota (manuāli pārkopēta no *Excel* datnes DRN DB) VID noteiktas formas *Excel* datnē, kura tiek nodota VID, izmantojot FTP. Nepieciešams izveidot integrāciju ar VID, lai datus nodotu automatizēti.

8.2. Tirgū laistā un paziņotā DRN objektu apjoma kontrolei, VVD jāiegūst informācija, kādu apjomu Ražotājs ziņojis VID. Nepieciešams risinājums, lai iegūtu datus no VID par DRN objektiem (VKP, EEI (arī iepakojumu)), par kuriem aprēķināts DRN (MK 404 1.pielikums). Nepieciešamas atbilstošas izmaiņas normatīvajā regulējumā, papildinot MK 404 4.punkta prasību, ka informācija sniedzama arī par Ražotāju sniegtajiem pārskatiem par aprēķināto DRN (MK 404 1.pielikums).

9. **Integrācija ar CSDD IS.** Pamatojoties uz Starpresoru līguma pamata, VVD nepieciešams risinājums (iekļauj gan normatīvo aktu grozījumus, gan IT risinājumus), lai nodrošinātu informācijas apmaiņu ar CSDD par reģistrēto un norakstīto TL skaitu.

9.1. VVD nepieciešams iegūt informāciju par RAS iesaistīto Ražotāju reģistrēto TL skaitu un apjomu, lai pārlicinātos par visu sistēmas ietvaros tirgū laisto (reģistrēto) TL skaitu un apjomu.

9.2. VVD nepieciešams iegūt informāciju par RAS iesaistīto operatoru izsniegto likvidācijas sertifikātu skaitu un tajos iekļauto informāciju, lai validētu RAS ietvaros apsaimniekoto NTL skaitu un apjomu.

9.3. CSDD šobrīd publicē⁸⁰ neaktuālu informāciju par VVD izsniegtajām atļaujām operatoriem, kuri tiesīgi nodrošināt NTL norakstīšanu un apstrādi. CSDD šo informāciju uztur manuāli, PDF datnē, kuru neregulāri atjauno⁸¹. Nepieciešams risinājums, lai apstrādes uzņēmumu saraksts tiktu izgūts no VVD reģistru vietnes.

10. **NTL apsaimniekošanas prasību aktualizēšana.**

10.1. Nepieciešams izstrādāt IT risinājumus, lai NTL apsaimniekošanas pārskati LVĢMC tiktu iesniegti strukturētā veidā, vai arī izvērtējams alternatīvs risinājums.

10.2. Lai VVD izstrādātos IT risinājumus ieviestu, t.sk. noteiktu pienākumu RAS apsaimniekotājam apsaimniekošanas plānu un pārskatu par apsaimniekošanas sistēmas īstenošanu iesniegt VVD IS, būs nepieciešams aktualizēt MK 361 noteikto kārtību.

⁸⁰ <https://www.csdd.lv/nolietota-transportlidzekla-parstrade/apstrades-uznemumu-saraksts>

⁸¹ MK 387 3.punkts

Secinājumi

Analizējot esošo situāciju attiecībā uz RAS iesaistīto preču plūsmu Latvijā, tika konstatēts, ka esošie IT risinājumi ir jāpilnveido, lai nodrošinātu datu uzticamību, automatizētu datu kvalitātes uzraudzību un datu kopsavilkumu ģenerēšanu dažādos datu šķērs griezumos, ar mērķi samazināt administratīvo slogu un nodrošināt kvalitatīvu informācijas pieejamību sabiedrībai. No Ziņojumā ietvertās informācijas, secināms, ka:

1. **Aktuālā situācija Latvijā ir sarežģīta.** Ziņojumā ir norādīts, ka pašreizējā situācija Latvijā ir sarežģīta, jo trūkst vienotas digitālas datu pārvaldības sistēmas. Dati tiek vākti dažādos veidos un līmeņos, kas rada grūtības gan valsts iestādēm, gan citām ieinteresētajām pusēm. Tā rezultātā nepieciešama integrēta un efektīva risinājuma izveide.
2. **Datu apkopošana un analīze ir nozīmīga datu pārvaldībā.** Ziņojuma sadaļā *DRN objektu uzskaites pienākums* konstatētā situācija norāda uz datu apkopošanas un analīzes nozīmi. Tika veikta pārskatāma RAS iesaistīto preču plūsmas izsekojamība no tirgus ieviešanas līdz atkritumu apsaimniekošanai. Tas akcentē nepieciešamību nodrošināt precīzu, uzticamu un pārredzamu datu pārvaldību.
3. **Priekšlikumi identificē risināmos aspektus.** Ziņojumā sniegtie priekšlikumi identificē risināmos aspektus, lai izstrādātu ērti pārvaldāmu, vienotu un mūsdienīgu IT risinājumu, kurā glabātu konsolidētus un uzticamus datus par visu RAS iesaistīto preču plūsmu dažādos pilna aprites cikla posmos. Šie priekšlikumi ietver IT risinājumu izvērtējumu un integrāciju ar esošajām sistēmām, kas veicinātu efektīvāku datu pārvaldību, kas atbilstu Eiropas regulējuma prasībām.
4. Ziņojumā sniegtie priekšlikumi identificē risināmos aspektus un ir pietiekami, lai izstrādātu ērti pārvaldāmu, vienotu un mūsdienīgu datubāzi, kurā glabātu konsolidētus un uzticamus datus par visu RAS iesaistīto preču plūsmu dažādos pilna aprites cikla posmos.

Pielikumi

Pielikums Nr.1 «Ziņojumā apskatīto normatīvo aktu un citu saistošo dokumentu saraksts»

Ziņojumā apskatīto normatīvo aktu un citu saistošo dokumentu saraksts:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1013/2006 (2006. gada 14. jūnijs) par atkritumu sūtījumiem (*Atkritumu sūtījumu regula*), [hipersaite](#)
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 2150/2002 (2002. gada 25. novembris) par statistiku attiecībā uz atkritumiem, [hipersaite](#)
- Komisijas Regula (ES) Nr. 493/2012 (2012. gada 11. jūnijs), ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/66/EK paredz sīki izstrādātus noteikumus attiecībā uz bateriju un akumulatoru atkritumu pārstrādes procesu pārstrādes mērķlielumu aprēķināšanu, [hipersaite](#)
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (*Atkritumu direktīva*), [hipersaite](#)
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/66/EK (2006. gada 6. septembris) par baterijām un akumulatoriem, un bateriju un akumulatoru atkritumiem un ar ko atceļ Direktīvu 91/157/EEK (Dokuments attiecas uz EEZ), [hipersaite](#)
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Direktīva 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem, [hipersaite](#)
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. septembra Direktīva 2000/53/EK par nolietotiem transportlīdzekļiem, [hipersaite](#)
- **Dabas resursu nodokļa likums (DRNL), [hipersaite](#)**
  - Ministru kabineta 19.06.2007. noteikumi Nr.**404** “Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un auditē apsaimniekošanas sistēmas” (MK 404), [hipersaite](#)
  - Ministru kabineta 19.05.2009. noteikumi Nr.**450** “Kārtība, kādā piemēro finanšu nodrošinājumu, slēdz un izbeidz nolietotu transportlīdzekļu, iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu vai videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas līgumu” (MK 450), [hipersaite](#)
  - Ministru kabineta 28.01.2021. noteikumi Nr.**64** “Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par videi kaitīgām precēm” (MK 64), [hipersaite](#)
  - Ministru kabineta 22.05.2012. noteikumi Nr.**361** “Dabas resursu nodokļa piemērošanas noteikumi transportlīdzekļiem” (MK 361), [hipersaite](#)
- **Atkritumu apsaimniekošanas likums (AAL), [hipersaite](#)**

- Ministru kabineta 14.02.2006. noteikumi Nr.**139** “Noteikumi par atsevišķu bīstamas ķīmiskas vielas saturošu iekārtu un produktu lietošanas un marķēšanas prasībām un par videi kaitīgo preču sarakstu”, ([MK139](#)), [hipersaite](#)
- Ministru kabineta 19.04.2011. noteikumi Nr.**302** “Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus” ([MK 302](#)), [hipersaite](#)
- Ministru kabineta 26.04.2011. noteikumi Nr.**319** “Noteikumi par atkritumu reģenerācijas un apglabāšanas veidiem” ([MK 319](#)), [hipersaite](#)
- Ministru kabineta 21.06.2011. noteikumi Nr.**485** “Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība un prasības titāna dioksīda ražošanas iekārtu radīto emisiju ierobežošanai, kontrolei un monitoringam” ([MK 485](#)), [hipersaite](#)
- Ministru kabineta 13.12.2011. noteikumi Nr.**960** “Noteikumi par kārtību, kādā iepērk un realizē melno un krāsaino metālu atgriezumus un lūžņus un izsniedz licences metālu atgriezumam un lūžņu iepirkšanai Latvijā, kā arī par valsts nodevas likmi par licenci metālu atgriezumam un lūžņu iepirkšanai un valsts nodevas maksāšanas kārtību” ([MK 960](#)), [hipersaite](#)
- Ministru kabineta 25.06.2013. noteikumi Nr.**337** “Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” ([MK 337](#)), [hipersaite](#) (Zaudējis spēku 16.06.2023.)
- Ministru kabineta 13.06.2023. noteikumi Nr.**301** “Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem”, ([MK 301](#)) , [hipersaite](#)
- Ministru kabineta 17.06.2014. noteikumi Nr.**331** “Elektrisko un elektronisko iekārtu un bateriju vai akumulatoru ražotāju reģistrācijas kārtība un samaksas kārtība par datu uzturēšanu” ([MK 331](#)), [hipersaite](#)
- Ministru kabineta 08.07.2014. noteikumi Nr.**388** “Elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijas un marķēšanas prasības un šo iekārtu atkritumu apsaimniekošanas prasības un kārtība” ([MK 388](#)), [hipersaite](#)
- Ministru kabineta 13.12.2016. noteikumi Nr.**788** “Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām” ([MK 788](#)), [hipersaite](#)
- Ministru kabineta 23.05.2017. noteikumi Nr.**271** “Noteikumi par vides aizsardzības oficiālās statistikas un piesārņojošās darbības pārskata veidlapām” ([MK 271](#)), [hipersaite](#)
- Ministru kabineta 18.02.2021. noteikumi Nr.**113** “Atkritumu un to pārvadājumu uzskaites kārtība” ([MK 113](#)), [hipersaite](#)
- Ministru kabineta 25.02.2021. noteikumi Nr.**134** “Finanšu nodrošinājuma piemērošanas kārtība atkritumu apsaimniekošanas darbībām” ([MK 134](#)), [hipersaite](#)
- Ministru kabineta 26.10.2021. noteikumi Nr.**712** “Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi” ([MK 712](#)), [hipersaite](#)

- Ministru kabineta 28.08.2018. noteikumi Nr.**548** "Otrreizējo izejvielu uzskaites kārtība", ([MK 548](#)) [hipersaite](#)
- Ministru kabineta 22.06.2021. noteikumi Nr.**397** "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas valsts programmu", ([MK 397](#)) [hipersaite](#)
- Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021. – 2028.gadam ([Atkritumu plāns](#)), [hipersaite](#)
- **Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likums (NTLAL)**, [hipersaite](#)
  - Ministru kabineta 04.10.2005. noteikumi Nr.**748** "Noteikumi par nolietotu transportlīdzekļu atzīšanu par atmestiem un kārtību, kādā atmestus nolietotus transportlīdzekļus nodod apstrādes uzņēmumam", ([MK 748](#)) [hipersaite](#)
  - Ministru kabineta 30.11.2010. noteikumi Nr.**1080** "Transportlīdzekļu reģistrācijas noteikumi" ([MK 1080](#)), [hipersaite](#)
  - Ministru kabineta 22.02.2011. noteikumi Nr.**135** "Noteikumi par nolietotu transportlīdzekļu pārstrādi un apstrādes uzņēmumiem noteiktajām vides prasībām" ([MK 135](#)), [hipersaite](#)
  - Ministru kabineta 08.07.2014. noteikumi Nr.**387** "Transportlīdzekļa likvidācijas sertifikāta aizpildīšanas un izsniegšanas kārtība" ([MK 387](#)), [hipersaite](#)
- **Plastmasu saturošu izstrādājumu patēriņa samazināšanas likums (PSIPSL)**, [hipersaite](#)
  - Ministru kabineta 13.12.2022. noteikumi Nr.**781** "Noteikumi par ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas izveidi un piemērošanu plastmasu saturošiem izstrādājumiem" ([MK 781](#)), [hipersaite](#)

Pielikums Nr.2 « DRN objektu un to atkritumu dati »

Zemāk sarakstā nosauktas būtiskākās datu kopas Preču datu plūsmā. Ziņojuma nolūkos Preču dati raksturoti vispārīgi, un nav nosaukti pilnīgi visi, bet ir pietiekami, lai gūtu priekšstatu par pārvaldāmajiem datiem.

1. par Ražotāju:
  - 1.1. nosaukums,
  - 1.2. uzņēmuma reģistrācijas numurs,
  - 1.3. juridiskā adrese,
  - 1.4. līguma ar apsaimniekotāju noslēgšanas datums, numurs un termiņš,
2. par tirgū laisto Preču apjomu:
  - 2.1. Preces veids un apjoms (skaits un/vai masa),
  - 2.2. aprēķinātais DRN par tirgū laisto Preču apjomu,
  - 2.3. informācija par samaksāto DRN,
  - 2.4. informācija par LETERA reģistrēto EEI un BA apjomu,
  - 2.5. informācija par CSDD reģistrēto TL apjomu,
3. par RAS apsaimniekotāju:
  - 3.1. nosaukums,
  - 3.2. uzņēmuma reģistrācijas numurs,
  - 3.3. juridiskā adrese,
  - 3.4. līguma ar VVD noslēgšanas datums, numurs un termiņš,
  - 3.5. informācija par finanšu nodrošinājumu (izdevējs, nodrošinājuma summa, termiņš),
4. informācija par apsaimniekošanas sistēmu:
  - 4.1. apsaimniekošanas sistēmās iesaistītie operatori (nosaukums, uzņēmuma reģistrācijas numurs, ar RAS apsaimniekotāju noslēgtā līguma datums, numurs, operatoram izsniegtās atļaujas numurs un darbības, kādas var piemērot konkrētiem Preču atkritumu veidiem),
  - 4.2. apsaimniekošanas sistēmās iesaistītās dalīto atkritumu savākšanas vietas (RAS iesaistītie šķiroti atkritumu savākšanas laukumi (atkritumu apsaimniekošanas reģions un pašvaldība, kurā atrodas laukums, laukuma adrese, informācija par operatoru, kurš noslēdzis līgumu par pašvaldību par laukuma apsaimniekošanu, un tam izsniegto atļauju laukuma apsaimniekošanai, laukumā savākto Preču veidu un masu) un NTL apsaimniekošanas sistēmas ietvaros izveidotās NTL savākšanas vietas (vietas adrese, operatora nosaukums, reģistrācijas numurs, izsniegtā atļauja NTL apsaimniekošanai konkrētajā vietā),
  - 4.3. plānotie un īstenotie komunikācijas pasākumi,

- 4.4. informācija par apsaimniekotāja līdzfinansējumu atkritumu apsaimniekošanas plūsmā iesaistītajiem operatoriem,
  - 4.5. apsaimniekošanas sistēmas finanšu plāna izpilde,
  - 4.6. auditora atzinums par RAS apsaimniekotāja izsniegto pārskatu;
5. informācija par apsaimniekoto Preču apjomu:
- 5.1. Preču veids, atkritumu klase un apjoms,
  - 5.2. piemērotā darbība, reģenerācijas darbības kods, darbības reģions, piemērotās darbības vieta,
  - 5.3. darbības veicējs (operatora nosaukums, reģistrācijas numurs),
  - 5.4. darbības veicējam izsniegtā atļauja noteikto darbību veikšanai (atļaujas numurs, izdevējs, termiņš, atļautās darbības (AKK un reģenerācijas darbības kods),
  - 5.5. darbību pamatojošie dokumenti (aplīdzinājumi, pārrobežu pārvaldījuma dokumenti, vai informācija par tiem),
  - 5.6. no mājāsaimniecībām savāktais apjoms,
  - 5.7. aprēķini par pārstrādes un reģenerācijas mērķu izpildi,
  - 5.8. vēsturisko riepu apsaimniekošana (vieta, izvestais apjoms, operators, kas nodrošināja vēsturisko vietu apsaimniekošanu, apsaimniekošanas sistēma).

Atsevišķi var izdalīt atkritumu uzskaites un pārvaldījumu informāciju, kā arī Statistikas pārskatu A3, jo šie dati tiek izmantoti, lai pārlicinātos par Preču apsaimniekošanu.